

GRAAD **1**

ONDERWYSESGIDS

Platinum
Afrikaans Huistaal

Helene Odendaal • Carine le Roux

Maskew Miller Learning
Freedomweg 10, Milnerton, Kaapstad, 7441

© Maskew Miller Learning (Pty) Ltd 2025

Alle regte voorbehou. Geen gedeelte van hierdie boek mag gereproduseer word, in 'n inligtingstelsel bewaar word, of versend word in enige vorm of op enige manier, netsy elektronies, meganies, deur fotokopiëring, klankopnames, of andersins, sonder vooraf skriftelike toestemming van die kopiereghouer nie.

Om aansoek te doen vir toestemming om enige deel van hierdie publikasie te reproduseer of aan te pas, kontak die Kopieregspan by 021 511 6000 of per e-pos by rightsgranting@mml.co.za. Kopieregskending kan gerapporteer word deur 'n e-pos aan rights@mml.co.za te stuur.

Eerste uitgawe: 2025

ISBN: 9781776110547

ePDF-ISBN: 9781776110547

Uitgewer: Ruchelle Lombard

Redakteur: Hennely Nel

Redigering: Marietjie van den Heever

Omslagontwerp: MML Visual Design en Wouter Reinders

Boekontwerp: MML Visual Design

Illustrasies: MML

Setwerk deur: Marius du Plessis

Gedruk deur:

Inhoudsopgawe

Afdeling A: Beste onderwyser	v
Afdeling B: Onderwysriglyne: Kwartaal 1	1
Week 1: Wie is ek?	5
Week 2: Wie is ek?	11
Week 3: Vriende en familie	17
Week 4: Vriende en familie	23
Week 5: Ek doen lekker dinge	30
Week 6: Ek doen lekker dinge	36
Week 7: Almal saam	41
Week 8: Almal saam	47
Week 9: By die skool	53
Week 10: By die skool	59
Graad 1 Kwartaal 1 Werkvelle	65
Formele assessering	70
Afdeling C: Onderwysriglyne: Kwartaal 2	72
Week 1: Ek kan dink	75
Week 2: Ek kan dink	81
Week 3: Pret by die skool	87
Week 4: Pret by die skool	93
Week 5: Diere	99
Week 6: Diere	104
Week 7: Gesonde gewoontes	110
Week 8: Gesonde gewoontes	116
Week 9: My regte en verantwoordelikheid	122
Week 10: My regte en verantwoordelikheid	128
Graad 1 Kwartaal 2 Werkvelle	134
Formele assessering	140
Afdeling D: Onderwysriglyne: Kwartaal 3	142
Week 1: Veiligheid	146
Week 2: Veiligheid	152
Week 3: Waarheen ek?	158
Week 4: Waarheen ek?	164
Week 5: Seisoene	171
Week 6: Seisoene	177
Week 7: Die weer	183
Week 8: Die weer	189
Week 9: Klimaat	195
Week 10: Klimaat	201
Graad 1 Kwartaal 3 Werkvelle	208
Formele assessering	213

Afdeling E: Onderwysriglyne: Kwartaal 4	214
Week 1: Wat doen diere?	218
Week 2: Wat doen diere?	225
Week 3: My huis	231
Week 4: My huis	237
Week 5: In en om die huis	243
Week 6: In en om die huis	250
Week 7: 'n Nuwe huis	256
Week 8: 'n Nuwe huis	263
Week 9: Soorte huise	269
Week 10: Soorte huise	276
Graad 1 Kwartaal 4 Werkvle	282
Formele assessering	287
Rubriek	289
Vinnige kontrolelyste vir leerhindernisse	291

EXTRACT PAGES

Afdeling A: Beste onderwyser

Elke dag wat jy by jou klaskamer instap, betree jy nie bloot 'n spasiole vol lessenaars en handboeke nie. Jy betree 'n plek waar die toekoms gevorm word, en moontlikhede gebore word. Jy hou die ongelooflike vermoë om die leiers, innoveerders en veranderingmakers van die toekoms te inspireer, te lei en te versorg. Deur jou passie te deel, doen jy veel meer as om net te onderrig; jy plant die saadjies van vriendelikheid, moed, respek en Ubuntu in elke jong hart.

Ons verstaan dit is nie altyd maklik nie. Die uitdagings van die onderwys, veral in gebiede met gebrekkige hulpbronne, kan soms oorweldigend voel. Met elke uitdaging wat jy aanpak, maak jy reeds 'n groot verskil. Jy wys vir jou leerders dat hul potensiaal geen grense het nie. Dat hulle raakgesien en waardeer word, en dat hulle die vermoë het om uit te styg en groot hoogtes te bereik.

Ten einde jou in hierdie taak te ondersteun, is ons onderrighulpbronne jou beste wapen. Dit is ontwerp volgens die KABV-doelwitte en fokus op inklusiwiteit en die skep van 'n leeromgewing waar elke kind selfverwoordig kan sien. Die illustrasies, stories en lesse weerspieël die diversiteit in ons plaaslike konteks en sal elke leerder in jou klas laat tuis voel.

Ons het nie van jou vergeet nie! Jou welstand is net so belangrik soos die sukses van jou leerders. Ons het selfversorgingshulpbronne ingesluit om jou gemotiveerd en gesond te hou. Ons weet dat wanneer jy goed voel, jou klaskamer dit reflekteer. Jou gemoed beïnvloed nie net jou onderrig nie, maar ook die verhoudings wat jy met jou leerders bou, hulle wat na jou kyk vir hoop en inspirasie.

Namate Suid-Afrika vorder met die Wysigingswet op Basiese Onderwyswetgewing (BELA), wat in 2024 onderteken is, word die missie om 'n meer regverdig en inklusiewe onderwysstelsel te skep, sterker. Jou rol in hierdie missie is noodsaaklik. Jou begrip van beide die KABV en BELA verseker dat jou klaskamer leerders goed voorberei en toerus vir sukses.

Jy is die kragbron vir positiewe verandering en die impak wat jy in jou klaskamer maak, is groter as wat jy dalk dink. Terwyl jy klasgee, weet dat jy nie net jou leerders se toekoms vorm nie, jy vorm terselfdertyd die toekoms van ons gemeenskappe, ons land en die wêreld.

Dankie vir alles wat jy doen!

Gebruik van die reekse

Welkom by ons Grondslag- en Onderwysersgids, 'n waardevolle hulpbron wat ontwerp is om opvoeders te ondersteun in die gebruik van ons Graad 1, 2 en 3 opvoedkundige reekse. Dit is rondom jou onderrigreis geskep. Soos aanbeveel deur die KABV, word inligting verkry uit die KABV om duidelikheid aan onderwysers/ouers te verskaf wat die betrokke raakkomponent behels. Hierdie gids verskaf praktiese insigte en hulpbronne en is daarop gemik om jou onderrigstrategieë te versterk en die leerders se opvoedkundige ervarings te verryk.

Die Onderwysersgids verskaf weeklikse riglyne. Elke week is soos volg gestruktureer:

Inhoud, konsepte en vaardighede: Die algemene leerdoelwit van die week word volgens die sillabus aangebied.

- Die Leer-en-onderrig-ondersteuningsmateriaal wat jy vir die week se voorbereiding benodig, is gelys. Jy word aangemoedig om onderwys hulpmiddele te versamel of te herwin om koste so laag as moontlik te hou.
- Onderrigaktiwiteite: Onderwysriglyne word op 'n maklike stap-vir-stap wyse verskaf.
- Assessering: Jy kry riglyne oor hoe om informele assessering deurlopend uit te voer.
- Aktiwiteite vir elke week word verskaf.
- Werkvulle is aan die einde van elke kwartaal ingesluit en kan deurlopend vir bykomende oefening van vaardighede ingespan word. Assesseringsrubrieke vir die verskillende taalvaardighede is agter in die gids ingevoeg.

- Ondersteuning vir leerders met spesiale behoeftes of leerhindernisse: Die gids bevat voorstelle vir leerders wat vinnig vorder en verryking benodig. Daar is ook 'n verskeidenheid voorstelle vir leerders wat meer tyd en ondersteuning benodig, ingesluit.

Hierdie gids moedig voortgesette nadenke en groei aan in 'n samewerkende leeromgewing waar onderwysers voortdurend hul opvoedkundige vaardighede slyp en leerderprestasie positief beïnvloed. Ons nooi jou uit om deur hierdie gids te werk en die insigte en hulpbronne te benut om jou onderrig en doeltreffendheid te verbeter en transformerende leerervarings in jou klaskamer te skep. Kom ons werk saam om ons jong leerders te bemagtig om akademie en op elke ander gebied te presteer.

Diversiteit, Bemagtiging en Inklusiwiteit

In hierdie afdeling wil ons graag hê jy moet oor jou eie klaskamer dink. Stel jou voor dat die leerders voor jou sit, elkeen met hul eie storie, ervarings en uitdagings. Onthou nou 'n tyd toe een van jou leerders aanskiet met miskien met 'n moeilike konsep of iets buite die skool wat hul leer beïnvloed het. Wat het jy op daardie oomblik gedoen? Hoe het jy uitgereik, hulle gewaardeer laat voel en hulle deur die moeilike situasie gelei?

Jou klaskamer is gevul met diversiteit en verskillende behoeftes, nie net in agtergrond nie, maar ook in leerbehoefte en -vermoëns. Ons land staan steeds diep ongelykhede in die gesig, of dit nou in terme van ras, rasgebaseerd of sosiaal is; hierdie uitdagings is dikwels ooglopend in jou klaskamer. Tog is dit hier, in die hart van die klaskamer, waar verandering plaasvind. As 'n onderwyser speel jy 'n lewensbelangrike rol om te verseker dat elke kind suksesvol die graad voltooi, ongeag waar hulle vandaan kom of watter hindernisse hulle in die gesig staan.

Die KABV sentreer rondom inklusiwiteit en diversiteit. Die fokus is nie net op die onderrig van die kurrikulum nie, maar ook op die erkenning van die unieke potensiaal in elke leerder en hoe om elkeen se behoeftes te akkommodeer in hul leerreis. Ons verstaan dit is 'n gedugte taak. Die uitdagings in baie skole is 'n werklikheid en die onus is op jou om dit so goed as moontlik te bestuur.

Ons leer- en onderrighulpbronne is ontwerp om jou hiermee te ondersteun. Dit weerspieël die plaaslike konteks en wys leerders 'n wêreld wat hulle in die storie, tekste en assesserings sal herken. Hierdie materiaal neem die ervarings en vermoëns in jou klaskamer in ag. Dit gee jou die gereedskap om elke kind te bereik.

Met hierdie hulpbronne, onderrig jy met 'n oëmerkende inhoud. Jy bereik elke kind op sy/haar vlak en help hulle om struikelblokke te oorkom. Soekende verduidelik 'n beter toekoms vir elke kind, vir jou gemeenskap en vir Suid-Afrika.

Tipes diversiteit

In hierdie reeks fokus ons op diversiteitskategorieë, elkeen noukeurig gekies om 'n breë en inklusiewe voorstelling van verskillende identiteite, perspektiewe en ervarings te verseker.

Tabel 1: Tipes diversiteit

Diversiteitskategorie	Definisie	Dekking in die boek
1. Kulturele en Etniese diversiteit	Dit verwys na die verteenwoordiging van verskillende kulturele en etniese agtergronde, wat verseker dat leerders aan verskillende perspektiewe en tradisies blootgestel word.	Ons het karakters, skrywers en historiese figure van diverse kulturele agtergronde ingesluit. Verhale en voorbeelde sluit 'n reeks tradisies, gebruike en tale in. Dit help leerders om kulturele rykdom te waardeer en ontmoedig stereotipes deur gebalanseerde uitsigte op historiese en hedendaagse kwessies aan te bied.

<p>2. Geslagsdiversiteit</p>	<p>Geslagsdiversiteit verwys na die verteenwoordiging van alle geslagte en sluit besprekings oor geslagsrolle en niebinêre identiteite in.</p>	<p>Jy sal gelyke voorstelling van alle geslagte in die teks, illustrasies en voorbeelde sien. Ons het niebinêre karakters ingesluit, met aktiwiteite wat tradisionele geslagsrolle uitdaag. Seuns en meisies word in uiteenlopende beroepsrigtings, van hulp in die kombuis tot wetenskap en kuns, getoon om geslagsgelykheid bevorder.</p>
<p>3. Sosio-ekonomiese Diversiteit</p>	<p>Dit behels die verteenwoordiging van mense van verskillende ekonomiese agtergronde en die bespreking van kwessies van ekonomiese ongelykheid.</p>	<p>Ons vertoon karakters uit 'n verskeidenheid sosio-ekonomiese kontekste en uitdagings soos toegang tot onderwys, gesondheidsorg en hulpbronne betref. Ons stel leerders voor in uiteenlopende situasies en besprekinge wat uiteenlopende ekonomiese omstandighede verspeël, om sodoende die inhoud vir almal herkenbaar te maak.</p>
<p>4. Taaldiversiteit</p>	<p>Taaldiversiteit beteken om verskeie tale in te sluit asook om die verskillende dialekte wat in gemeenskappe gepraat word, te respekteer.</p>	<p>Jy sal inhoud vind wat verskeie tale aanpresen en leerders aanmoedig om verskeie dialekte te respekteer. Ons het ook voorbeelde ingesluit wat die belangrikheid van vertaling en interpretasie beklemtoon, wat leerders voorberei om meer inklusief in hulle kommunikasie te wees. Gebruik transtaling en kode-wisseling om die ryke veeltaligheid en taaldiversiteit in ons land te omarm.</p>
<p>5. Gestremdheid en Toeganklikheid</p>	<p>Dit fokus op die verteenwoordiging van mense met gestremdhede en die aansuiwering van hindernisse tot toeganklikheid.</p>	<p>Karakters met gestremdhede is ingesluit, wat hul verteenwoordiging in stories en aktiwiteite verseker. Ons bespreek ook kwessies van toeganklikheid, hetsy fisies, tegnologies of maatskaplik, en gebruik inklusiewe taal. Dit skep 'n omgewing van aanvaarding en erkenning vir alle leerders en moedig empatie en begrip aan.</p>
<p>6. Seksuele oriëntasie en LGBTQIA+ diversiteit</p>	<p>LGBTQIA+ staan vir Lesbiërs, Gay, Biseksueel, Transgender, Queer of Vraend, en ander. Die "+" verteenwoordig insluiting van ander seksuele oriënterings, geslagsidentiteite en uitdrukkings buite dié wat eksplisiet gelys is, soos niebinêre, panseksuele, aseksuele, en geslagsfluïde individue. Hierdie term word gebruik om 'n breë spektrum van seksuele en geslagsidentiteite in te sluit, wat aanvaarding en insluiting vir almal bevorder.</p>	<p>LGBTQIA+ familie-strukture word in die boeke verteenwoordig, wat 'n diverse perspektief bied. Ons het voorbeelde en scenario's ingesluit wat LGBTQIA+ kwessies en regte verken, sowel as besprekings oor teendiskriminasie, wat leerders help om diversiteit in seksuele oriëntering te verstaan en te respekteer.</p>

7. Godsdienstige en Spirituele Diversiteit	Dit behels die verteenwoordiging van 'n verskeidenheid godsdienstige oortuigings en die bevordering van respek vir verskillende spirituele praktyke.	Ons boeke stel leerders bekend aan verskillende gelowe en spirituele praktyke. Ons moedig ook gesprekke aan om respek en begrip oor verskillende geloofstelsels te bevorder. Sekulêre perspektiewe is ook ingesluit, wat verseker dat alle geloofstelsels respekvol en regverdig verteenwoordig word.
8. Ouderdomsdiversiteit	Dit behels die insluiting van mense van verskillende ouderdomsgroepe en die bespreking van kwessies wat met ouderdom verband hou.	In die boeke vind jy karakters vanaf babas tot bejaardes. Ons belig die belangrikheid van intergenerasie-verhoudings en bespreek ouderdomsverwante ondervindinge, affrede en vooroordeel of diskriminering gebaseer op 'n persoon se ouderdom. Dit help leerders om te sorg van elke ouderdomsgroep en die insluiting te verstaan.
9. Geografiese diversiteit	Verteenwoordig mense en kwessies uit verskeie streke en omgewings, beide plaaslik en internasionaal.	Die boeke sluit inhoud in van verskillende streke oor die wereld. Dit spreek globale kwessies in plaaslike kontekste aan wat betreklik is vir die leerders. Ons het ook voorsiening van stedelike en landelike omgewings gebalanseer, om die unieke uitdagings en voordele van elke omgewing te beklemtoon.
10. Kognitiewe- en leerdiversiteit	Dit verwys na die verskillende leerstyle, vermoëns en kognitiewe verskille, soos neurodiversiteit.	Ons erken kognitiewe- en leerdiversiteit deur verskillende onderrigmetodes in te sluit. Die metodes maak voorsiening vir verskillende leerstyle. Aktiwiteite akkommodeer 'n verskeidenheid leerbehoefte en bevorder sodoende 'n inklusiewe leeromgewing. Daarby het ons preassesserings ingevoeg wat jy kan oorweeg.

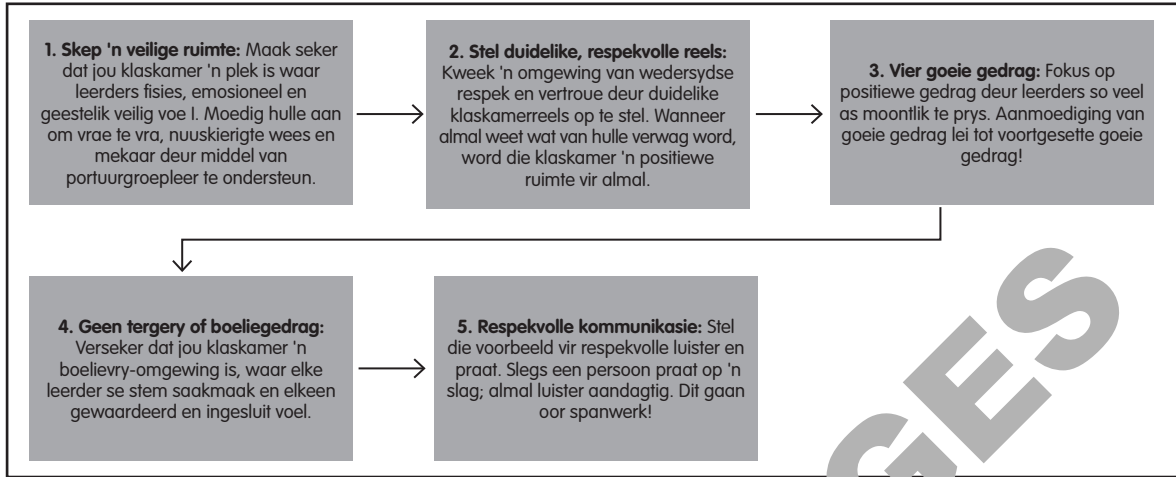
Die skep van 'n inklusiewe en diverse klaskamer

Hierdie onderwysersgids is ontwerp met inklusiwiteit, diversiteit en bemagtiging in gedagte. Dit verskaf hulpbronne wat jou ondersteun in die skep van inklusiewe leeromgewings en -stelsels om die 10 sleutelkategorieë van diversiteit in Tabel 1 hierbo te dek.

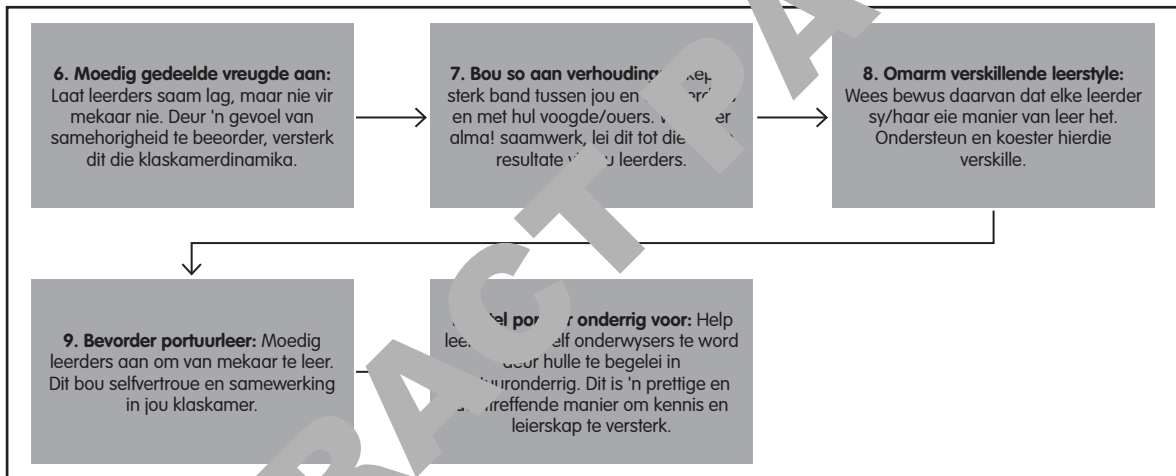
Diversiteit in die klaskamer

As onderwyser is jou rol om te verseker dat jou klaskamer 'n ruimte is waar leer, lag en respek alles bymekaarkom! Hier is 10 strategieë wat jy kan gebruik om dinge prettig, veilig en positief vir jou leerders te hou:

Strategieë 1-5: Bou 'n positiewe en inklusiewe klaskameromgewing

Strategieë 6-10: Bevordering van samewerking en die viering van diversiteit in die klaskamer

Vier elke leerder se diversiteit

Dit is belangrik dat leerders hulself en hul diverse ervarings in die klaskamer weerspieël sien. Dit beteken om diversiteit in fisiese vermoëns, tale, identiteite, kulture, godsdiens, geslag, seksuele oriëntasie (insluitend LGBTQIA+), ouderdomme en kognitiewe vermoëns te herken. Ons boeke toon karakters uit verskillende agtergronde om hierdie uiteenlopende leefwêreld uit te beeld. Ons kies illustrasies, kunswerke en inhoud sorgvuldig om die verskillende mense, omgewings en realiteite van Suid-Afrika te verteenwoordig.

Ons moedig jou aan om dieselfde in jou klaskamer te doen. Gebruik storievertelling om uiteenlopende agtergronde uit te lig, beelde van landelike en stedelike omgewings te wys, en te praat oor mense met verskillende fisiese vermoëns, kognitiewe vermoëns en identiteite, insluitend LGBTQIA+. Bespreek verskillende gelowe, ouderdomme en geslagsdiversiteit en verken die verskillende ekonomiese situasies waaruit jou leerders mag kom. Gebruik die diverse huistale wat moontlik in jou klas kan voorkom om transtaling aan te moedig. Identifiseer woorde wat in Afrikaans, Engels en ander inheemse tale dieselfde lyk en klink.

Moedig leerders aan om in verskillende tale te groet. Wissel tussen die variëteite van Afrikaans (Nama-, Kaaps-, Standaardafrikaans). Vra anderstalige leerders om hulle benamings vir sleutelwoorde onder bespreking, bv. lewensredders, met die klas te deel.

Laat leerders toe om in groepbesprekings hulself in hul eie taal uit te druk en idees uit te ruil. Leer meer oor ons verbintnisse met ander lande en mense regoor Afrika en die wêreld. Sodoende help jy elke leerder om gesien, gewaardeer en deel van die groter globale gemeenskap te voel.

Wees bedag op vooroordeel en voorreg

Me. Adams het 'n les oor kulture en tradisies aangebied. Haar leerders kom uit verskillende agtergronde en was opgewonde om te sien hoe die bespreking sou verloop. Aan die begin van die les het sy die leerders gevra om 'n tradisie of oortuiging van hul eie families met die klas te deel.

Lebo, 'n selfversekerde meisie, het eerste gepraat en haar gesin se Christelike Kerstradisie bespreek. Terskeie ander leerders het gevolg en soortgelyke vakansies bespreek. Maar toe dit Amina se beurt was, het sy 'n gehuiwer. Amina is Moslem, en sy het haar ervaring van die viering van Eid gedeel. Byna dadelik het 'n paar leerders vir mekaar begin fluister, en een leerder, onbewus van die impak van sy woorde, het gemompel: "nie 'n regte vakansie nie."

Mev. Adams het vinnig die spanning in die kamer gevoel. Sy het 'n belangrike leuse gehad om te maak. Om die opmerking te ignoreer, kon beteken dat vooroordeel wortel skiet, maar as sy die eenheid gebruik om dit aan te spreek, kon die leerders 'n waardevolle les leer.

Me. Adams het die bespreking onderbreek en die klas gevra om na te dink: "Wat beteken dit as ons iemand se oortuigings of tradisies verwerp? Hoe sou jy voel as die rolle omgeruil word, en as daar na jou spesiale dag verwys word as 'nie werklik nie'? Die klaskamer het stil geword toe die leerders oor hul opmerkings begin dink het.

Sy het verduidelik hoe belangrik dit is om verskillende oortuigings te verstaan en te respekteer, deur Amina se ervaring as 'n onderrig-oomblik te gebruik. Me. Adams het nie die leerders uitgeskel of verneder nie, maar het hulle eerder gelei deur 'n bespreking oor hoekom dit belangrik is om alle kulture te eerbiedig, selfs wanneer hulle onbekend aan jou is. Die klas het besin oor hoe vooroordele se invloed en nuut, hul sienings van ander kan vorm, dikwels sonder dat hulle dit besef.

Lesse uit me. Adams se klas

Vooroordele en aannames is onbedoel. voortreflik

Selfs sonder om kwaad te wees, kan leerders opmerkings maak wat onbedoelde vooroordele versprei. Dit is belangrik om te verpoos en 'n oomblik te neem met sorg en bewusheid om dit te bespreek.

Elke stem is belangrik

Me. Adams het verseker dat Amina se stem en ervaring deur die hele klas gehoor, erken en in ag geneem is. Deur 'n inklusiewe gesprek te fasiliteer, het sy beklemtoon dat elkeen se agtergrond respek verdien.

Moedig selfrefleksie aan

In plaas daarvan om 'n preek al te steek, het me. Adams haar leerders genooi om te dink oor hoe hulle sou voel as hulle in Amina se skoene was. Dit het die leerders gehelp om die belangrikheid van empatie en bewustheid in hul optrede te verstaan.

Skep 'n ruimte vir dialoog

Wanneer vooroordeel of diskriminasie gebeur, is dit nie genoeg om die spreker stil te maak nie. Gebruik hierdie tipe aanmerkings as 'n gesprekspunt. Help leerders om te verstaan hoekom sekere woorde of dade aanstoot kan gee of iemand se gevoelens kan seermaak. Dit gee hulle die gereedskap om soortgelyke houdings of optredes in die toekoms aan te spreek.

Leer deur uitdaging

Ongemak kan 'n kragtige leermeester wees. Me. Adams het 'n moeilike oomblik gebruik om haar leerders aan te moedig om hul aannames te bevraagteken en te wys dat die klaskamer ook 'n plek is vir persoonlike groei en net vir die versameling van kennis nie.

Bevorder nuuskierigheid en openheid

Moedig leerders aan om vrae te vra om meer oor tradisies wat anders as hul eie is, te leer. Dit bevorder 'n kultuur van nuuskierigheid, aanvaarding en begrip. Dit help om hindernisse te oorkom en respek vir mekaar se verskille te kweek.

Dink aan stelsels

Stelsels bestaan uit verskillende dele wat saamwerk om iets te bereik. In jou klaskamer kan 'n stelsel byvoorbeeld wees hoe leerders reëls volg, hoe hulle by jou leer, of hoe hulle speel en met mekaar deel. Stelsels bestaan ook in gesinne en gemeenskappe waar mense mekaar ondersteun en saamwerk.

Om stelsels te verstaan, help leerders om te sien hoe verskillende dele, soos mense, plekke en reëls, skakel en in wisselwerking met mekaar is. Hierdie is 'n sleutelvaardigheid om kritiese denke te ontwikkel, en dit kan vroeg reeds begin deur leerders se eie ervarings te gebruik.

In ons grondslagfaseboeke stel ons stelsel-denke bekend deur verskillende lewensomstandighede, sosiale realiteite en diverse mense uit te beeld. Dit sluit konsepte soos Ubuntu in en verteenwoordig leerders van verskillende rasse, geslagte en gesinstrukture, wat aan jou die geleentheid bied om leerders aan meer kompleksiteit bekend te stel. Hier is 'n paar eenvoudige aktiwiteite om jou leerders te help om oor stelsels na te dink:

Skoolgebaseerde assessering (SBA)

Skoolgebaseerde assessering is 'n omvattende benadering wat ten doel het om leerders se akademiese vordering en begrip te meet. Dit sluit alle formatiewe soos ook summatiewe assessering in.

Skoolgebaseerde assessering is deursigtig. Dit sluit 'n verskeidenheid aktiwiteite, take en metodes in om te toets hoe goed leerders konsepte verstaan en nuwe vaardighede kan toepas.

Deurlopende assessering is waardevol vir jou as onderwyser om die doeltreffendheid van jou onderrig voortdurend te monitor.

Sodoende kan jy jou onderrigmateriaal en metodes aanpas om leerders te help om hul volle potensiaal te bereik.

Assessering vir leerders is natuurlik in jou onderrigproses geïntegreer, waar prettige, boeiende en ondersteunende metodes die volle deelname van leerders aanmoedig. Dit help om te identifiseer waar leerders meer ondersteuning nodig het en jou onderrig om aan hul behoeftes te voldoen. Aktiwiteite behoort op 'n deurlopende basis, informeel gedurende daaglikse lesse geassesseer te word. Hou rekord van leerders se vordering deur kort annotasies in jou verslagboek.

<p>Observeer tydens aktiwiteite Kyk hoe leerders take aanpak en vra leidende vrae om hulle te ondersteun.</p>	<p>Duime op, duime af 'n Vinnige kontrole vir begrip na 'n les deur duime te gebruik om begrip aan te dui.</p>	<p>Uitgangskartjies Leerders teken of skryf iets wat hulle aan die einde van 'n les geleer het om begrip te toon.</p>	<p>Dink-paar-deel Leerders dink individueel, bespreek met 'n maat en deel dan met die klas om begrip te assesseer.</p>
<p>Portuurgroep terugvoer Leerders deel werk met klasmaats en gee eenvoudige, konstruktiewe terugvoer om oor hul werk te reflekteer.</p>	<p>Leerjoernale Leerders hou joernale by om te dokumenteer wat hulle geleer het, wat insig gee in hul vordering.</p>	<p>Groepaktiwiteite en -speletjies Prettige, samewerkende take laat jou toe om vermoëns in huidige tyd waar te neem.</p>	<p>Vrae tydens lesse Gebruik oopeindevrae om leerders aanmoedig om hul gedagtes en vermoëns te toon.</p>

Assessering vir leer behels dat leerders oor hul vordering nadink, wat hulle aanmoedig om verduidelikheid vir hul eie leer te neem. Deur hierdie prosesse beoordeel hulle aktief hul eie begrip, wat die proses van kennis bevorder.

<p>K-W-L (Ken-Weet-Leer) kaarte Leerders vul in wat hulle weet, wil weet, en later, wat hulle geleer het om voorkennis met nuwe konsepte te verbind.</p>	<p>Konsepkaart Leerders skep kaarte wat wys wat hulle weet en voeg nuwe inligting by soos hulle vorder.</p>	<p>Dinkskrum Aktiveer vorige kennis deur te vra om idees te deel wat verband hou met 'n nuwe onderwerp.</p>	<p>Uitgangskartjies Leerders verduidelik hoe nuwe inligting verbind met iets wat hulle reeds geken het.</p>
<p>Storie-voltooiing Verskaf 'n storie-begin en laat leerders dit voltooi deur voorkennis te gebruik.</p>	<p>Wat ontbreek? Bied onvolledige idees of prente en laat leerders die gapings invul met wat hulle weet.</p>	<p>Interaktiewe besprekings In 'n lesse deur leerders te vra om 'n nuwe onderwerp te verbind aan vorige ervarings of kennis.</p>	<p>Leerjoernale Leerders reflekteer weekliks oor hoe nuwe inligting skakel met wat hulle reeds weet.</p>

Assessering van leer voorsien jou met bewyse van leerprestasie op 'n spesifieke tydstip, wat jou help om algehele vordering te meet en ingeligte besluite oor hul vordering te neem. Sorgvuldige rekording van hierdie assesserings word aanbeveel.

<p>Einde-van-kwartaal-toetse Formele toetse om bemeestering van inhoud te evalueer.</p>	<p>Toetsies Kort toetse om begrip na lesse te toets.</p>	<p>Skryfopdragte Take om begrip deur skryfwerk te assesseer.</p>	<p>Projekte Kreatiewe take om kennis te demonstreer.</p>
<p>Lees-assessering Een-tot-een-assessering om leesvloetheit te toets.</p>	<p>Prestasietake Toepassing van kennis in realistiese situasies.</p>	<p>Portefeuljes Versameling van werk om vordering oor tyd te volg.</p>	<p>Mondelinge aanbiedinge Leerders verduidelik hul begrip mondelings.</p>

Assesseringsriglyne

Assesseringsaktiwiteite

Dit is belangrik om daarop te let dat elke assesseringsopdrag nie as 'n enkele toets beskou moet word nie, maar aktief in ooreenstemming met die beginsels van deurlopende assessering moet wees.

Die leerdoelwitte en fokus van elke opdrag moet op 'n geïntegreerde manier beoordeel word deur 'n reeks aktiwiteite.

Die KABV-dokument verskaf voorstelle vir assesseringsaktiwiteite in die Grondslagfase.

Elke aktiwiteit moet uit 'n aantal dele bestaan wat verskillende aspekte van taal assesseer.

Die assessering van mondelinge aktiwiteite moet, waar moontlik, geïntegreer word met Lewensvaardighede en Wiskunde.

Die volgende summatiewe (leer oor 'n langer tydperk) assesseringsaktiwiteite word vir elke kwartaal vereis:

Graad	Afrikaans	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Totaal
1	HT	1	1	1	1	4
2	HT	1	1	1	1	4
3	HT	1	1	1	1	4

Informele assessering (formatiewe assessering - leer van 'n proses of begrip deur die loop van 'n les of twee)

(Nuwe KABV-assesseringsriglyne)

Wanneer jy 'n assesseringsopdrag beplan en implementeer, moet die volgende bewyse verseker dat:

die inhoud, konsepte en vaardighede wat geassesseer word ooreenstem met die kurrikulum en kognitief geskik is vir die graad;

die inhoud, vaardighede en konsepte reeds onderrig is en voldoende voorbeelde gebruik word vir die assesseringsaktiwiteit;

gedifferensieerde assesseringspraktyke gebruik word om alle vermoëvlakke en leerstyle te akkommodeer;

hulpbronne (persoonlike woordeboek, priëres, ens.) teks geskik vir die graad vir lees) beskikbaar is vir leerders om hulle te help om die aktiwiteit te voltooi;

die bewyse opgeteken word (kontroleer die assesseringsrubrieke, leerders se klaswerkboeke, werkvelle, ens.) deur leerders of onderwysers, afhangende van die taak/aktiwiteit;

opvolg intervensies vir leerders voorsien word. Waar remediërende intervensies benodig word, moet die skool se ondersteuningspaaie gekonsulteer word;

verryking voorsien word vir leerders wat dit benodig.

Aktiwiteite moet in 'n reël gedurende daaglikse lesse geassesseer word.

Informele assesseringsaktiwiteite kan aktiwiteite insluit soos:

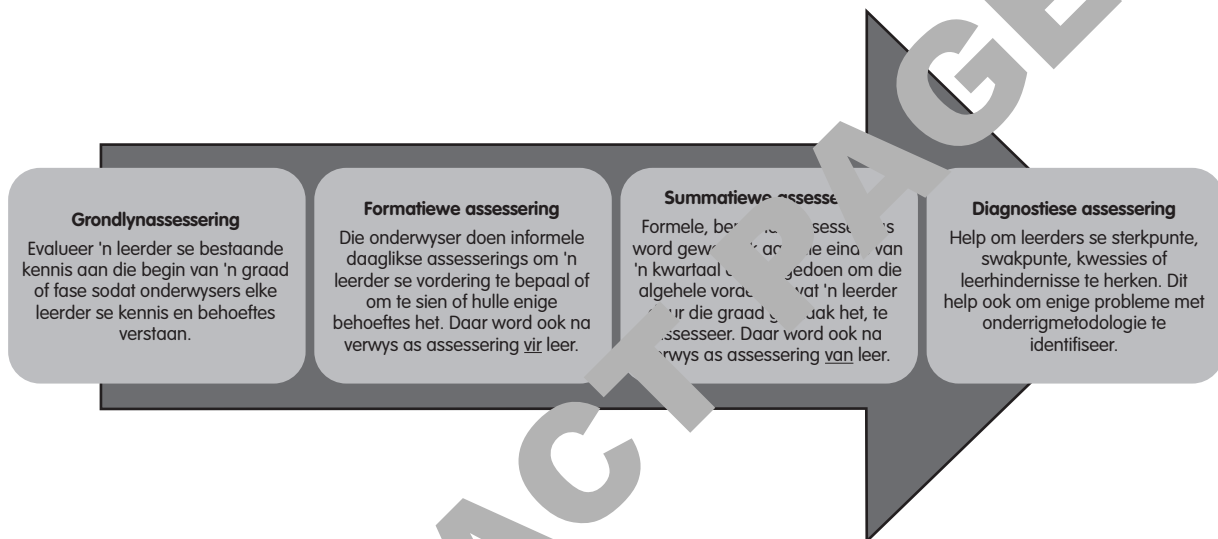
- Voltooi sake deur die leë blokkies in te vul.
- Identifiseer woorde en klanke.
- Skryf van opskrifte of kort sinne.
- Beantwoord vrae.
- Mondelinge werk met gedigte en rympies

Sien 'n voorbeeld van 'n rubriek agter in hierdie onderwysersgids. Die rubriek kan gebruik word vir assessering in lees en kan aangepas word soos nodig vir ander aspekte van die onderrig van Afrikaans in die Grondslagfase.

Die Nasionale Kurrikulumverklaring (NKV) beskryf geletterdheid, syfervaardigheid en lewensvaardighede as die drie sleutelareas vir assessering by grondslagfaseleerders. Die Departement van Basiese Onderwys verskaf 'n **Grondslagfase-assesserings-riglyne-raamwerk** om onderwysers te ondersteun in die ontwikkeling en implementering van KABV-belynde praktyke. Hierdie reeks se inhoud is ontwerp volgens die variasieteorie, wat jou en jou leerders help om die beginsels en doelwitte van assessering, soos deur die NKV gestel, te bereik.

Tipes assesserings vir die Grondslagfase

Die Departement erken vier tipes assesserings vir die Grondslagfase, gedokumenteer in die NKV Assesserings-riglyne-dokument:

Leesassessering in die Grondslagfase

Ontmoet Lily, 'n slim en nuuskierige graad 3-leerder wat daarvan hou om skool toe te kom. Ten spyte van haar entoesiasme staar sy egte uitdagings in byna elke vak in die gesig. Tydens taallesse vra Lily dikwels om badkamer toe te gaan, bang haar onderwyser sal haar roep om hardop vir die klas te lees. In Wiskunde sukkel sy met woordprobleme en vind dit moeilik om te volg. In Kodering en Robotika kan sy nie tred hou met die geskrewe instruksies vir aktiwiteite nie, en in Lewensvaardighede mis sy belangrike inligting omdat sy nie die werkboekteks kan lees nie. Dit word jou vir haar onderwysers duidelik dat die eintlike probleem nie by die leerareas lê nie, maar te doen het met Lily se vermoë om vlot te lees. Sonder sterk leesvaardighede sukkel sy om vrae te verstaan, instruksies te volg en nuwe inligting met al haar vakke in te neem.

As jy aan jou eie leerders dink, sal jy opmerk dat Lily nie alleen is nie. Baie jong leerders in jou klas mag dalk ook sukkel om op hul ouderdomsvlak te lees. Hierdie leerders, soos Lily, ondervind probleme in verskeie vakke, nie omdat hulle 'n gebrek aan belangstelling of vermoë het nie, maar omdat hulle nog nie die leesvaardighede ontwikkel het om ten volle by hulle werk betrokke te raak nie. Hierdie algemene uitdaging beklemtoon die prioritisering van leesontwikkeling in die Grondslagfase, sodat elke leerder die nodige ondersteuning kry om te floreer.

Benaderings tot leesonderrig

Elkeen van die verskillende benaderings tot leesonderrig beklemtoon 'n bepaalde aspek van die leesproses. Die drie hoofbenaderings is:

- Die dekoderingsbenadering
- die kyk-en-sê-benadering
- die geïntegreerde benadering.

Al die benaderings het dieselfde doel: om selfstandige lesers te ontwikkel wat verstaan wat hulle lees en 'n verskeidenheid strategieë gebruik om onbekende woorde te verstaan.

Die dekoderingsbenadering

Dekodering beteken om te weet hoe die klanke van letters (foneme) deur letters (grafeme) vertaal word, en dan hierdie kennis te gebruik om woorde en sinne akkuraat en vlot te lees. Dit is 'n belangrike vermoë wat leerders in die Grondslagfase geleer moet word omdat dit taalontwikkeling en geletterdheid ondersteun. Die grafeemfries moet as 'n ondersteuningsinstrument gebruik word om leerders te leer hoe om woorde se klanke te dekodeer. Hierdie benadering word tydens klankleer en verskeie aktiwiteite in die Kernleesboek versterk. Leerders word aangemoedig om klank- en woordfamilies te vorm met sleutelwoorde uit die teks, sowel as woorde wat hulle reeds ken met dieselfde klanke. Volg hierdie benadering ook tydens groepsbegeleiding om leerders te help om onbekende woorde uit te spreek.

Die kyk-en-sê-benadering

Die kyk-en-sê-benadering beklemtoon woordherkenning. Hierdie benadering kry sy naam van wat leerders doen: kyk na 'n woord (dikwels op 'n flitskaart geskryf), luister hoe dit onder wys, en dit dan hardop as 'n volledige woord sê.

'n Beperkte aantal woorde op 'n slag word bekendgemaak. Leerders oefen die woorde totdat hulle dit met gemak kan herken en sê. Sodra die woorde deel van die bekende sigwoordeskat is, oefen hulle om dit te lees in die gegradeerde leesboeke wat slegs woorde bevat wat reeds geleer is. Die kyk-en-sê-benadering word dikwels as deel van 'n leesprogram gebruik om leerders se sigwoordeskat (bekende woorde wat hulle met gemak kan lees) te vergroot.

Die geïntegreerde benadering

Die geïntegreerde benadering beklemtoon die begrip en betekenis van geskrewe woorde. Die benadering maak gebruik van tekste wat inligting kommunikeer en/of 'n storie vertel. Selfs die eerste, eenvoudige leesboeke werk soos regte tekste.

Leerders leer strategieë om betekenis te verkry uit die woorde op die bladsy. Hierdie strategieë sluit in om na 'n prent te kyk om 'n beeld om 'n ingeligte raaiskoot oor 'n onbekende woord te maak en die konteks en die sinstruktuur te gebruik om 'n raaiskoot te maak dat hul raaiskoot sin maak. Ander strategieë sluit in om te leer oor ingeslote klanke, die ontwikkeling van sigwoordeskat, en om dieselfde woorde in verskeie kontekste te lees en te gebruik.

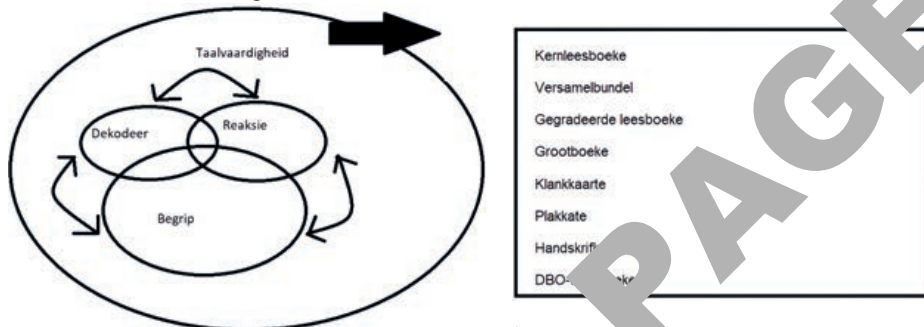
Om begripvrae te stel, toets of leerders sin gemaak het van wat hulle gehoor en gelees het.

Implementering van taalontwikkeling en klankleer-aktiwiteite in die Grondslagfase

1. Taalontwikkeling

'n Aktiwiteit soos die 'Ek sien met my klein ogie'-speletjie is uitstekend vir die ontwikkeling van taalvaardighede by leerders in die Grondslagfase. Dit help hulle om konneksies te maak tussen die voorwerpe om hulle terwyl hulle belangrike vaardighede soos spelling en beskrywing oefen. Leerders neem beurte in die identifisering van voorwerpe, beskryf dit, en spel uiteindelik die woord, wat dit 'n prettige en interaktiewe manier maak om taalontwikkeling te versterk.

Taalontwikkeling in die Grondslagfase bestaan uit Luister-, Praat-, Lees- en Skryfaktiwiteite. Die volgende diagram toon hoe al die verskillende komponente van lees onderling verband hou en geïntegreer kan word om leerders omringte te maak vir vaardigheid in taalontwikkeling.

Figuur 1: Die komponente vir die vaslegging van lees in taal

Dekodering

Dekodering is die vermoë om 'n woord van druk na spraak te omskep deur voorafkennis van klank-simbool (letter)-ooreenkomste te gebruik. Dekodering is 'n integrale deel van leer lees. Hierdie reeks ondersteun dekodeering, met materiaal wat vir gedeelde en selfstandige gebruik kan word, sowel as die Kernleesboek en Klankkaarte. (verwys ook na die afdeling oor Benaderings tot lees).

Leesbegripstrategieë

Grondslagfaseleerders moet taalontwikkeling begelei word deur aktiwiteite wat leesbegrip-en-reaksie-strategieë aanmoedig, te gebruik. Dit help om kritiese denke- en probleemoplossingsvaardighede te ontwikkel, asook om leerders voor te berei vir die uitdagings van die lees van meer komplekse tekste. Vrae moet voor, tydens en na die lees van die Grootboeke, die Versamelbundel en die Kernleesboek gevra word. Die plakkate kan ook vir begrips- en reaksie-aktiwiteite gebruik word.

Om te luister materiaal wat doeltreffend gebruik word, is belangrik. Dit bied 'n model vir leerders om na te volg om hul intonasie en uitspraak te verfyn en te verbeter. Dit leer hulle om te dink en inligting te verwerk, terwyl hulle luister en hulle eie idees ontwikkel. Daar is geleenthede in hierdie kursus vir die onderwyser om stories te vertel of voor te lees. Gebruik gerus jou eie materiaal wanneer jy voel dit is gepas. Om vir leerders stories voor te lees en hulle dan vrae te vra oor wat hulle so pas gehoor het, help om begripsvaardighede te assesser. Dit versterk ook hul vermoë om stil te sit en op die gesproke woord te fokus.

Praataktiwiteite word in hierdie kursus beklemtoon. Dit laat leerders toe om idees, standpunte en menings selfversekerd en selfgeldend te verken en te deel. Hulle kan hul standpunte oorweeg, evalueer, verfyn en bespreek met respek vir ander se sienings sonder om noodwendig daarmee saam te stem. Die aktiwiteite moet gebruik word om leerders te help om hulself bondig en logies uit te druk, samehangend en duidelik te praat en om uit te reik na

en met ander te onderhandel. Sodoende ontwikkel hulle vaardighede om later effektief in die beroepswêreld te funksioneer. Die Klankkaarte kan as hulpmiddels gebruik word om eenvoudige praataktiwiteite te begin.

Lees is 'n noodsaaklike leermedium waarmee lewenslange groei en ontwikkeling bereik kan word. 'n Bekwame leser kan inligting verkry, herbesoek, hersien en daaroor besin omdat dit in gedrukte vorm is. Dit is noodsaaklik dat jy 'n liefde vir lees by die leerders kweek. Die gebruik van klankleer in hierdie leesreeks help om die ontwikkeling van leesvaardighede 'n hupstoot te gee.

Samehangend met die vermoë om te lees, is begripsvaardigheid. As die fasiliteerder moet jy die leerders lei om betekenis uit die teks en grafiese elemente af te lei. Dit sal hulle in staat stel om te vorder van die verstaan van eenvoudige letterlike tipe vrae, tot dieper begrip deur afleidings en gevolgtrekkings te maak, inligting te evalueer en deur kreatiewe vraagstelling, inligting te ontleed of saam te voeg.

Skryfaktiwiteite word verskaf om die leerders te help om idees oor te dra deur middel van kreatiewe, kreatiewe, argumentatiewe en verklarende diskoers, sowel as deur verslag te doen, op te som en gebruik van ervarings oor te vertel. Daar is 'n groot verskeidenheid skryfvaardighede wat ontwikkel moet word. Die vermoë om notas, lysste en instruksies te skryf sowel as die skryf van verskillende soorte vriendskaplike of formele briewe is belangrik. Leerders se skryfvermoë word ontwikkel deur taalaktiwiteite. Hulle leer om werkwoorde, selfstandige naamwoorde, byvoeglike naamwoorde, voornaamwoorde, voegwoorde en bywoorde korrek te gebruik en algemene uitdrukking te verbeter. As leerkrag, mag jy gerus uitbrei op die tipe skryfwerk in hierdie gids om by die behoeftes van jou klas aan te pas.

Die stel handskrifkaarte in elke graad kan as hulpmiddel gebruik word om korrekte lettervorming vir drukskrif sowel as lopende skrif te oefen.

Hulpbronne vir taalontwikkeling

Die KABV-kurrikulum bepaal dat die volgende vaardighede ontwikkel moet word wanneer Afrikaans Huistaal onderrig word: Luister en praat, Lees en klanke, Skryf en lees. Dit is belangrik dat 'n minimum van vyf temas per graad gebruik moet word.

Hierdie onderwysgids inkorporeer bogenoemde vaardighede en vyf temas met behulp van ses komponente:

Kernleesboek: Die kernleesboeke in hierdie gids bevat die klanke van die graad en verskaf aktiwiteite en oefeninge wat woordeskat bou en uitbrei en begrip van die klanke vir skryfoefening en mondelinge werk. Die kernleesboeke is dekodeerbaar en gerampt om progressief woorde in te sluit wat ooreenstem met die letters en ooreenstemmende foneme wat aangeleer word. Daar is een kernleesboek per graad, wat vyf stories (elkeen geskoei op 'n oorkoepelende twee-weeklikse tema) vir elke kwartaal insluit.

Versamelbundel: Elke graad word voorsien van 'n versamelbundel wat volksverhale, fabels, stories, gedigte en rympies bevat wat vir die onderwyser aan die klas voorgelees kan word. Hierdie versamelbundels help om 'n liefde vir lees te ontwikkel en die geleesde woorde te skep. Die inhoud dek 'n verskeidenheid kulture, wat leerders sal help om diversiteit te verstaan en te respekteer. Die versamelbundels kan as bykomende bron by gedeelde leesaktiwiteite asook luister- en praataktiwiteite gebruik word. Daar is een versamelbundel per graad met vyf temaverwante stories vir elke kwartaal. Die versamelbundels is ontwerp om deur onderwysers aan leerders voorgelees te word.

Gegradeerde leesreeks: Die gegradeerde leesreeks bevat 'n aantal gegradeerde stories wat in moeilikheidsgraad en lengte toeneem namate die leerders leer lees. Elke stel is in vyf vlakke verdeel. Elke vlak het agt boeke. In totaal is daar 40 boeke, een vir elke week. Dit verskaf leesmateriaal aan die leerders om sigwoorde, klankwoorde en woordeskat in konteks te lees soos wat hulle dit aanleer. Die gegradeerde leesboeke bevat woorde wat gereeld gebruik word en wat deur die Departement van Basiese Onderwys aanbeveel word. Elke graad begin met eenvoudiger stories wat gepas is vir die begin van die jaar. Namate die leesvaardighede van die leerders verbeter, neem die lengte en

kompleksiteit van elke storie ook toe. Gegradeerde leesboeke kan vir selfstandige lees en groepsbegeleide lees gebruik word.

Die Grootboeke: Die Grootboek is 'n 'groot-formaat'-leesboek met groot drukskrif en aantreklike illustrasies en prente. Die onderwyser sal hierdie boek tydens gedeelde leesaktiwiteite gebruik.

Gedeelde lees is van kritieke belang vir die ontwikkeling van 'n kind se leesvaardighede aangesien dit 'n groep kinders in staat stel om baie van die voordele te ervaar wat deel is van storieboeklees. Die onderwyser lees die boek hardop, sodat al die kinders vir wie voorgelees word, die drukskrif en prente kan sien en waardeer. Die onderwyser lees die storie verskeie kere oor 'n aantal dae voor. Deur die hele proses is die kinders aktief betrokke by die leesproses terwyl die onderwyser kort-kort stop om vrae te vra en voorspellings oor wat volgend kom te maak. Kinders kan gevra word om woorde, frases of 'n deel van die storie hardop saam te lees namate hulle meer vertrou raak met die woorde en storie.

Die herhaalde leesproses dek verskeie doeleindes:

- lees vir genot
- die ontwikkeling van begrip
- taal- en woordeskat-ontwikkeling
- die leser fokus op dekodering en woordherkenningsvaardighede
- die leser luister na en kopieer gemodeleerde uitspraak, intonasie, leestempo en volume met in ag neming van leestekens tydens voorlesing deur die onderwyser.
- die vergrote illustrasies help lesers met visuele interpretasie, addisionele inligting tot die teks, assosiasie met karakters, agtergrond en tyd.

Daar is 'n reeks van agt (8) groot boeke per graad wat die onderwyser toelaat om sekere tekstenmerke in konteks te demonstree en/of te onderrig, insluitend: korrekte spelling van woorde, van bo na onder en links na regs, asook om leerders te leer hoe om leestekens te interpreteer.

Die Grootboeke is duidelik uiteengesit om tekstenmerke soos opskrifte, subopskrifte, illustrasies, byskrifte, tabelle, uitleg, ens. te demonstree. Dit help leerders om hul leestekensvaardighede te versterk, insluitend:

- Woordaanpakvaardighede soos vermenging en segmentering
- Woordaanpakvaardighede vir lang woorde, samevoeging, soos lettergreepverdeling
- Begripsvaardighede soos visuele herkenning, besluitneming, evaluasie en om assosiasies te vorm word, aangemoedig deur die prelees- en postleesvrae wat voor die boek aangedui word. Vra gerus deur die loop van die storie nog vrae om leerders se begrip te toets. Vra hoër-orde vrae om leerders se opinie oor 'n saak te toets, hulle aan te moedig om die geleesde teks te evalueer en voorspellings te waag.

Klankkaarte: Klankkaarte is 'n visuele onderrighulpmiddel vir die Grondslagfase om leerders te help om die konneksie tussen klank en geskrewe taal te maak. Dit help ook met lees- en skryfontwikkeling. Dit bied geleentheid vir die inoefening van die noodsaaklike preleesvaardighede: visuele en auditiewe onderskeiding.

Die kaarte moet prominent in die klaskamer vertoon word vir maklike verwysing en gereelde interaksie.

Plakkate: Plakkate is 'n nuttige hulpbron vir bespreking. In die reeks is 8 plakkate per graad (2 per kwartaal) wat gebruik kan word:

- as 'n hulpbron vir Luister en praat-aktiwiteite om leer en onderrig te ondersteun
- vir groepsbesprekings van verskeie temas
- om mense, diere en voorwerpe te identifiseer en te bespreek
- vir groepsbespreking van spesifieke scenario's

- Die prent op die plakkaat kan gebruik word om leerders die geleentheid te gee om 'n titel daarvoor te gee en om dalk 'n klasstorie te begin ontwikkel.
- om bewustheid van sosio-ekonomiese verskille, openbare veiligheid en die breër omgewing by leerders te skep.

Handskrifkaarte: Handskrifkaarte is visuele hulpmiddels wat ontwerp is om die ontwikkeling van skryfvaardighede by leerders te ondersteun. Hulle bied 'n duidelike, gestruktureerde verwysing om hoof- en kleinletters en syfers korrek te vorm. Die reeks bevat 4 handskrifkaarte per graad.

Ander hulpbronne: Die **DBO-werkboeke** kan effektief met al die bogenoemde komponente geïntegreer word om leer te ondersteun. Jy kan byvoorbeeld die DBO-werkboeke as 'n opvolgaktiwiteit gebruik nadat leerders 'n leesboek gelees het om sleutelwoordeskat en konsepte te versterk. Gebruik dit om lees- en begripvaardighede te versterk en handskrifaktiwiteite vas te lê. Dit het prettige aktiwiteite wat as remediërende- of korrigerende aktiwiteite gebruik kan word. Deur die ander komponente met die DBO-werkboekaktiwiteite te kombineer, kan onderwysers 'n omvattende en boeiende leerervaring skep wat voorsiening maak vir verskillende leerstyle en 'n dieper begrip van die taalvaardighede vestig.

Letter-simbool en syfer-simbool herkenning

Ten einde leerders se vermoë om letters, nommers en kombinasies te assosieer, begin met eenvoudige aktiwiteite soos letter of nommer-jagte. Voorbeeld: Leerders soek vir versteekte letters of nommers in illustrasies of prente. Woordsoek-oefeninge met prentjies is handig. Namate leerders se vaardigheid verbeter kan take meer uitdagend word, soos om verkeerde hooflettergebruik en spelfoute te identifiseer en te korrigeer. Die 'Ek sien'-speletjie kan aangepas word vir ouer leerders om die woord te spel, 'n definisie te verskaf of dit in 'n sin te gebruik.

Klankleer-aktiwiteite

Klankleer help leerders om die verhouding tussen letters en klanke te verstaan. Oefen om letters en woorde hardop te sê met behulp van prettige hulpbronne soos klankprente letters of syfers, en plakkate. Bevorder taalkennis deur deurgaans te vra vir sinonieme, antonieme en klank soos..., woorde wat eindig met 'n d, maar uitgespreek word as 'n t-klank. Oefen meervoude, verkleinwoorde en wys na die funksie van 'n woord in die sin: werkwoord, naamwoord, voornaamwoord, byvoeglike naamwoord. Maak leerders die metataal van Afrikaans aan. Betrek soveel as moontlik sintuie by die aanpak van klanke. Rympies, liedjies, instrumente en fisiese objekte help met assosiasie en vaslegging.

Skep 'n klank- en woordkaart wat wekliks verander om die klank van die week voor te stel. Aktiwiteite kan individueel, in pare of in groepe gedoen word om leerders deur middel van speelse leer betrokke te hou.

Klanke in viere

Hierdie aktiwiteit word in groepe van drie of vier leerders gedoen. Elke groep het 'n aantal woordflitskaarte. Een leerder hou 'n kaart omhoog, 'n ander klank die letters hardop uit en lees die woord dan hardop. Die derde leerder identifiseer die prominente klank in die woord en verskaf 'n klankfamilie-woord of 'n rymwoord. Die hele groep skryf die woord in hul skryfboeke neer. Leerders maak beurte. Dit moedig beide lees- en skryf en samewerking aan.

Letterverwarring

In hierdie onderwyser- of portuurgeleide aktiwiteit gebruik leerders uitgeknipte letters of vorms om spesifieke klanke te 'bou'. Vir 'n kreatiewe kinkel kan leerders die voorwerp teken waarvoor hulle geskryf het, deur klanke met kuns te kombineer.

Lees

Die KABV verwys na die volgende:

- **Gedeelde lees** vind plaas tydens eerste 15 minute van lees en skryffokustyd. Dit vind plaas 2-4 dae per week. (KABV p.12)
- Tekste wat gebruik kan word is: Grootboeke, plakkate, prente en teks wat m.b.v. moderne tegnologie vergroot kan word.
- Die gedeelde lees behoort gedeelde skryf te ondersteun.

Groepsbegeleide lees

Dit is 'n daaglikse groepleesstrategie. Al die leerders in die groep lees dieselfde teks o.l.v. die onderwyser. Verskeie woord/leesvaardighede word tydens die sessies onderrig. Die moeilikheidsgraad van die leerboekmateriaal word bepaal deur die leesvaardigheidsvlak van die groep leerders.

Handskrif

In Graad 1 is dit nodig dat leerders eers begin met 'n pre-skrifprogram sodat hulle verskeie persepsies kan ontwikkel. Die program **van hierdie reeks** maak ruim voorsiening vir die ontwikkeling van skryfvaardighede.

Soorte leesaktiwiteite

Leesaktiwiteite bestaan uit vyf strategieë:

1. Bewustheid van gedrukte letters en syfers in hul omgewing. Moedig leerders aan om bewus te word van drukwerk rondom hulle. Die alfabetfries en plakkate moet gebruik word. Leerders moet aangemoedig word om uit te kyk vir gedrukte advertensies, koerantplakkate, advertensieborde, koerante, tydskrifte, uitstallings in die skool, ens.
2. **Gedeelde lees** moet 'n klasaktiwiteit wees met die Gedeelde leesboek, Kernleesboeke, Plakkate en Grootboeke saam met enige ander geskikte bronne. Volg die instruksies in die Grootboeke om leerders aan te moedig om by die stories betrokke te raak. Begripsvrae oor die stories te beantwoord. Maak 'n tema-muur wat daardie week se tema toelig met prente, notasies en fisieke voorbeelde, bv. 'n tydskrif, koerant, sebra-strepe, ens. Beantwoording van begripsvrae kan as deel van informele assessering gebruik word.

Die belangrikste voordele van Gedeelde lees is:

- Dit ontwikkel leerders se leesvaardighede en hul woordeskat.
- Deur stories vir hulle voor te lees, ontwikkel leerders hul kennis van hoe boeke en stories werk. Hulle leer byvoorbeeld dat hulle altyd 'n titel het, dat die linkerkantste bladsy eerste gelees word, en van bo na onder op elke bladsy.
- Terwyl jy jou leerders lees, modelleer jy hoe om met die gepaste volume, spoed en uitdrukking te lees. Jy modelleer ook die neming van leestekens, aanpassing van intonasie en spoed en hoe om verskillende karakters uit te beeld.

Dieselfde Gedeelde leesboek of jou eie materiaal moet saam met die leerders oor twee sessies gebruik word sodat hulle vertrouwd met die teks kan raak.

Sessie 1

1. Stel die boek aan die leerders bekend.
2. Bespreek die titel en die prentjie op die voorblad.
3. Vra geskikte preleesvrae om leerders se bestaande kennis, opinies, voorspellings en verwagtings te bepaal.
4. Lees die storie vir die leerders.

5. Terwyl jy lees en nadat jy die storie gelees het, vra vrae wat die leerders aanmoedig om betrokke te raak by die storie en dit aan hul lewens te koppel. Byvoorbeeld: "Zinzi gaan saam met haar ma en pa winkels toe. Gaan jy saam winkel toe? Wie gaan saam met jou winkels toe?"

Sessie 2

1. Lees die storie weer deur.
2. Terwyl jy dit doen, kontroleer die leerders se begrip deur eenvoudige vrae te stel
Byvoorbeeld: "Waar het hy weggekrui?"
3. Vestig die leerders se aandag op spesifieke woorde in die teks, veral as dit woorde is wat in die volgende gegradeerde leesboek wat die leerders leer lees, verskyn.
4. Waar moontlik, moedig die leerders aan om dele van die storie saam met jou te lees. Herhaal geleesdes is nuttig hiervoor. Byvoorbeeld, "Ek sal blaas en ek sal blaas en ek sal jou huisie plat blaas!" uit Die Klein Varkies.
3. **Groepsbegeleide lees** is 'n kleingroepaktiwiteit waarin die onderwyser saam met 'n klein groep werk en na hul voorlesings luister. Groepsbegeleide lees moet op 'n laer vlak wees as materiaal wat Gedeelde Lees gebruik word. Die Gegradeerde Leesboeke kan hiervoor gebruik word, aangesien hulle word deur die woorde en klanke wat elke week aangeleer of hersien word.

Vorbereiding vir suksesvolle Groepsbegeleide lees

- Verdeel die leerders aan die begin van die kwartaal in groepe met behulp van die basislynassessering in week 1. Evalueer die leerders se vordering deurgaans en maak verskuiwings namate hulle vorder. Plaas die leerders in die groep om jou by 'n tafel of op die vloer in 'n sirkel op 'n mat of kussings.
 - Maak seker dat elke leerder 'n leesboek het of deel van 'n leesboek tussen twee leerders is.
 - Sit op 'n lae stoel sodat jy nader aan die leerders se werk is.
 - Laat die leerders tyd toe om vrae oor die storie te vra en te beantwoord.
 - Groepsbegeleide lees vind daaglik plaas en is 'n minute lank. Jy werk elke dag met 'n ander groep.
 - Elke groep kry twee leesbeurte per week.
 - Groepe wat nie saam met jou leer, kan in pare of selfstandig lees. Hulle kan ook aktiwiteite uit die DBO-werkboeke doen. Die onderwyser moet oënskynlik besluit watter aktiwiteit om uit die DBO-werkboeke te gebruik.
4. **Lees in pare:** leerders kan saamwerk vir gebruik te maak van die gegradeerde leesboek of kernleesboek wat in hul groepsbegeleide leesboek gebruik is.

Vorbereiding vir suksesvolle lees in pare

- Verduidelik aan die begin van kwartaal 1 aan leerders wat jy wil hê hulle moet tydens paarlees doen. Jy sal dit dalk 'n paar keer moet herhaal totdat leerders vertrou is met wat van hulle verwag word.
 - Plaas sterk en swakke leerders in pare, maar laat leerders ook soms toe om hul eie maats te kies.
 - Gemengde-vermoë-pare werk goed omdat sterker lesers swakke lesers kan help. Soortgelyke-vermoë-pare werk ook goed vir sterker lesers omdat hulle mekaar kan help.
 - Verhoed om twee swakke lesers saam te plaas.
 - Maak seker dat die leerders langs mekaar sit terwyl hulle lees. Hulle kan 'n boek deel of albei 'n kopie van dieselfde boek gebruik.
5. **Selfstandige lees:** leerders kan die Gegradeerde Leesboeke, Kernleesboeke, boeke uit die klasrak, biblioteek of enige ander leesmateriaal vir hul genot kies en lees.
 - Aktiwiteite kan insluit: Skriftelike beantwoording van postleesvrae van kernleesboektekste, opsomming van 'n geleesde storie, illustrasie van 'n geleesde storie, skryf 'n alternatiewe einde, ontleding van storie-elemente, mondelinge oortel van 'n storie aan 'n maat, voer die storie op, skryf hul eie, soortgelyke storie.
 - Doen moeite om leerders aan 'n verskeidenheid aktiwiteite wat hulle selfstandig kan voltooi, bloot te stel. Organisasie en beplanning is noodsaaklik om groepwerk suksesvol te bestuur.

Vorbereiding vir suksesvolle selfstandige lees

- Skep 'n spesiale plek in jou klaskamer waar die leerders op hul eie boeke kan lees.
- Maak seker dat jy 'n verskeidenheid storieboeke en niefiksie leesmateriaal het waaruit leerders kan kies.
- Plaas die boeke waar leerders dit maklik kan bereik op lae rakke of in bokse.
- Moedig leerders aan om te lees wanneer hulle hul klaswerk voltooi het.

Differensiasie

Differensiasie-aktiwiteite bied ondersteuning aan leerders wat hulp nodig het en ekstra werk vir leerders wat meer bekwaam is. Daar is ook aktiwiteite in die Huistaal DBO-werkboeke vir al die grade.

Voorstelle:

- Gebruik materiaal wat vir die meerderheid relevant is.
- Bied alternatiewe opsies vir leerders om werkkaarte, ens. te voltooi.
- Pas werkkaarte aan om leerders se verskillende vaardigheidsvlakke te akkommodeer.
- Pas bestaande werkkaarte aan na 'n eenvoudiger weergawe met meer leidrade.
- Merk sleutelwoorde en vereenvoudig die vrae.
- Werkkaarte kan in afdelings verdeel word waar leerders net die afdeling van hulle waarmee hulle gemaklik voel.
- Swakker leerders kan byvoorbeeld net een afdeling beantwoord wat meer vryheid voorgestel word.
- Onderwysers kan vrae voorlees en leiding gee.
- Meerkeuse-vrae en laer-orde vrae moet sorgvuldig bewoerd word om leerder die beste kans op sukses te gee.
- Gee aan die leerders die keuse om volgende, moeiliker afdelings te beantwoord of nie.
- Leerders moet duidelik verstaan wat van hulle verwag word en wat die doel van elke aktiwiteit is.
- Bied ondersteuning aan leerders wat nie hulpbronne by hulle tuis het nie om watter rede ookal.
- Sorg dat aktiwiteite en take sover moontlik tydens klastyd afgewandel word.
- Ontwikkel vooraf 'n tema of onderwerp waaroor die leerders nie veel weet nie, deur woordeskat, fisiese voorbeelde, prente, ens.
- Leesondersteuning in en buite klastyd kan in 'n graad georganiseer word met behulp van die skoolleierspan.
- Spreek spesifieke leerprobleme aan met betrekking tot groot tekste vir siggestremdheid, een-tot-een-assessering buite klastyd vir kinders met sosiale angste en ander spesiale behoeftes.
- Leerders wat tot op hede min bykomstige kennis van Afrikaans gehad het, kan leiding kry deur middel van sensoriese ervaring, fisiese voorwerpe, modelle, foto's en diagramme.
- Hulle kan informeel geleer word deur demonstrasies en voorbeelde van hulle werk wat nie net op skryf en praat gebaseer is nie.
- Ontwerp verskeie programme vir leerders met spesifieke behoeftes sowel as begaafde leerders.
- Sorg dat begaafde leerders blootgestel word aan hoër grade of programme, bv. STEM, al moet hulle hiervoor uit die klas onttrek word.
- Vestig 'n kultuur van leer aanleer van vaardighede en prosesse sodat die wat gewillig is en daartoe in staat is, onafhanklik kan werk.
- Hou 'n krat met verrykingsaktiwiteite vir begaafde leerders.
- Span hulle in as mentors of kontroleerders in pare of groepwerk.
- Maak seker dat leerders wat gedifferensieerde take voltooi se werk tydig nagesien word met gepaste terugvoer.

Remediërende werk

Remediërende werk vir Afrikaans Huistaal in die Grondslagfase moet boeiend, interaktief en aangepas wees om spesifieke areas aan te spreek waar leerders dalk sukkel. Hier is 'n paar voorstelle:

- Klanke en woordherkenning: Gebruik die plakkate en klankkaarte met algemene sigwoorde en klankpatrone. Skep 'n woordmuur in die klaskamer waar leerders nuwe woorde wat hulle leer kan byvoeg.
- Klankspeletjies: Speel speletjies wat op letterklanke fokus, soos "Ek sien..." met klanke of rymwoordspeletjies.
- Woordeskatontwikkeling: Skep eenvoudige prentwoordeboeke met illustrasies en byskrifte. Moedig leerders aan om hul eie te maak deur nuwe woorde te teken en byskrifte te maak.
- Storievertelling en oorvertel: Gebruik die Grootboeke om stories hardop voor te lees en laat leerders dit in hul eie woorde oorvertel. Dit help met begrip en woordeskatgebruik.
- Leesbegrip: gebruik die begeleide leessessies om in klein groepies te werk en die gegradeerde leesboek saam te lees. Vra vrae oor die teks om begrip te kontroleer en bespreking aan te moedig.
- Storievolgorde: verskaf prente of sinne uit 'n storie en laat leerders dit in die regte volgorde rangskik om begrip te versterk.
- Skryfvaardigheid: Bied die begin van 'n sin aan om leerders te help om sinne te skryf. Voorbeeld, "Ek sien 'n ____" of "My gunstelingdier is ____."
- Wys en vertel: Hou gereeld wys-en-vertel-sessies waar leerders items bring en vertel wat hulle is of 'n maat beskryf. Hierdie sessies help met woordeskat en sinsvorming.
- Rolspel: Betrek leerders by rolspelaktiwiteite waar hulle praat en luister in verskeie situasies wat hulle kan oefen.
- Spelpeletjies: Gebruik speletjies om spel oefeninge genotvol te maak. Gebruik woorde in wat hulle tans leer.
- Lettervormingspraktyk: Voorsien oefenblaaië vir leerders om lettere en eenvoudige woorde na te spoor en te skryf om hul handskrifvaardigheid te verbeter.
- Luisteraktiwiteite: Speel luisterspeletjies waar leerders mondelinge aanwysings volg of na kortverhale luister en vrae daarvoor beantwoord.
- Individuele leessessies: beplan een-tot-een leessessies om te fokus op spesifieke uitdagings wat 'n leerder mag hê.
- Werkkaarte: Skep geïndividualiseerde werkkaarte wat leerders teken waarin die leerder ekstra oefening benodig.
- Opvoedkundige "toep" en speletjies: Maak gebruik van ouderdomsgeskikte opvoedkundige toepassings en speletjies wat op Afrikaanse taalvaardigheid fokus.

Uitbreidingsaktiwiteite

Uitbreidingsaktiwiteite vir Afrikaans in die Grondslagfase moet daarop gemik wees om leerders se begrip te verdiep en hul vaardighede uit te brei. Die aktiwiteite boeiend en ouderdomsgepas gehou word. Hier is 'n paar idees vir uitbreidingsaktiwiteite:

- Woordfamilies: Stel woordfamilies bekend (bv. -sm, -sn) en laat leerders nuwe woorde binne elke groep skep en skryf.
- Spelraaisels: Skep blokkiesraaisels of woordsoekraaisels wat fokus op meer komplekse spelpatrone of woordeskat.
- Temawoordeskat: Stel temawoordeskat bekend wat verband hou met onderwerpe van belang (bv. diere, kos, seisoene). Laat leerders hierdie woorde in sinne of kortverhale gebruik.
- Persoonlike woordeboek: Moedig leerders aan om 'n persoonlike woordeboek by te hou waarin hulle nuwe woorde wat hulle betekenisse neerskryf en dit in sinne gebruik.
- Karakter- en intrige-analise: Nadat jy 'n storie gelees het, bespreek die hoofkarakters en intrige. Vra leerders om karakters, hul eienskappe en die volgorde van gebeure te beskryf.
- Geïllustreerde stories: Kombineer skryf met teken deur leerders geïllustreerde stories te laat skep. Dit help hulle om te beplan en idees te organiseer voordat hulle skryf.
- Aktiwiteite: Lees langer en meer komplekse stories of gedeeltes hardop. Vra vrae wat meer gedetailleerde antwoorde vereis om begrip te assesser.
- Maak 'n klasboek: Laat leerders saamwerk om 'n klasboek te skryf en te illustreer. Elke leerder kan 'n paar eenvoudige sinne bydra. Die boek kan gebind en met ander gedeeltes word.

- Opvoedkundige sagteware: Gebruik opvoedkundige toepassings en sagteware wat gevorderde taalspeletjies en -aktiwiteite aanbied. Baie toepassings bied verpersoonlikte leerprogramme gebaseer op studente se vordering.

Vinnige assessering vir leerders met verskillende vermoëns

Soos leerders deur graad R-3 vorder, is dit algemeen om 'n wye reeks vermoëns en leerstyle binne die klaskamer raak te sien. Meeste leerders ontwikkel hul vaardighede teen verskillende tempo's, maar sommige mag tekens van leer- of fisiese hindernisse toon wat hul akademiese vordering kan beïnvloed. Vroeë identifisering van hierdie uitdagings is van kardinale belang, aangesien vroeë intervensie die ondersteuning kan bied wat leerders nodig het om sukses te behaal.

Leah se reis

Leah is 'n slim en verbeeldingryke graad 2-leerder, nuuskierig en kreatief. Sy is mal daaroor om te teken met haar hande te bou en te teken en het haarself dikwels ure lank in haar kunswerke verloor. Terwyl sy van haar duidelike talente sukkel Leah met baie aspekte van skool. Sy vind dit moeilik om gefokus te bly tydens lesse, veral wanneer die klaskamer raserig of besig raak. Sy voel dikwels oorweldig deur veranderinge in roetine soos 'n plaasvervanger-onderwyser of 'n nuwe sitplan. Sy raak angstig as sy gevra word om aan groenklasse te deel te neem.

Haar onderwyser het opgemerk dat Leah verkies om alleen te werk en slegs tydens pouse saam met haar klasmaats speel. Mondelinge instruksies het haar soms verwar of geïntimideerd laat lyk, selfs wanneer die instruksies herhaal is. Alhoewel sy uitblink in kreatiewe take, vind sy dit moeilik om haar idees tydens klasbesprekings uit te druk en vermy dikwels oogkontak. Dit was moeilik vir haar onderwysers om met haar te kommunikeer.

Soos die skooljaar gevorder het, het Leah se voog en onderwyser al hoe meer bekommerd geraak. Terwyl haar akademiese prestasie in vakke soos kuns sterk was, het haar stryd met kommunikasie, sosiale interaksie en die hantering van sensoriese oerlading meer opvallend geword. Haar voog het gewonder hoekom Leah dit so moeilik vind om dinge te hanteer wat vir ander kinders van 'n oerdom maklik lyk.

Na verskeie vergaderings met haar onderwysers het sy 'n evaluering verwys. Dit was tydens hierdie proses dat Leah en haar gesin uitgevind het sy het 'n outistiese spektrumsteuring (OSS). Leah het 'n geskiedenis van sensoriese sensitiwiteit, kommunikasieprobleme en sosiale interaksie-hindernisse.

Te danke aan hierdie diagnose het Leah se onderwyser en voog saamgewerk om 'n meer ondersteunende omgewing vir haar te skape. In die klaskamer het haar onderwyser visuele skedules gebruik om haar te help om veranderinge in roetine te bestuur en het 'n stil ruimte voorsien waarheen sy kon gaan wanneer sy oorweldig voel. Leah het ook ekstra tyd gekry om verbale instruksies te verwerk en is toegelaat om in kleiner groepe of onafhanklik te werk wanneer nodig.

Om haar oerdom te verskoon, het nie net vir Leah gehelp nie, maar het ook haar onderwyser bemaagtig om ondersteuning te bied. Met verloop van tyd het Leah se selfvertroue versterk. Sy het strategieë aangeleer om sensoriese uitdagings die hoof te bied en meer gemaklik in sosiale situasies begin voel. Met die regte ondersteuning het Leah floreer. Dit bewys dat 'n diagnose nie 'n hindernis tot sukses is nie, maar 'n sleutel om die regte hulpmiddels vir groei te ontsluit.

Die kontrolelyste agter in hierdie gids is ingesluit om jou te help om potensiële leerprobleme by leerders waar te neem. Dit bied praktiese maniere om klaskamerbetrokkenheid te monitor en identifiseer tekens wat die behoefte aan

verdere professionele evaluering kan aandui. **Dit is belangrik om te weet dat hierdie kontrolelyste nie vir diagnose is nie en nie gebruik moet word om 'n leerder te etiketteer nie.**

Gebruik dit as 'n gids vir waarneming en benader enige bekommernisse versigtig wanneer jy dit met ouers of voogde bespreek. Hierdie gids ondersteun die skep van 'n inklusiewe en ondersteunende omgewing waar elke leerder kan floreer.

Pedagogiese benadering

Die variasieteorie is 'n pedagogiese benadering wat fokus op hoe leerders kritieke aspekte van 'n konsep onderskei en verstaan deur variasies te ervaar in wat onderrig word. Die kerngedagte is dat leerders 'n konsepteel begryp wanneer hulle blootgestel word aan veelvuldige voorbeelde en nie-voorbeelde, wat die verskille en ooreenkomste binne 'n bepaalde onderwerp beklemtoon.

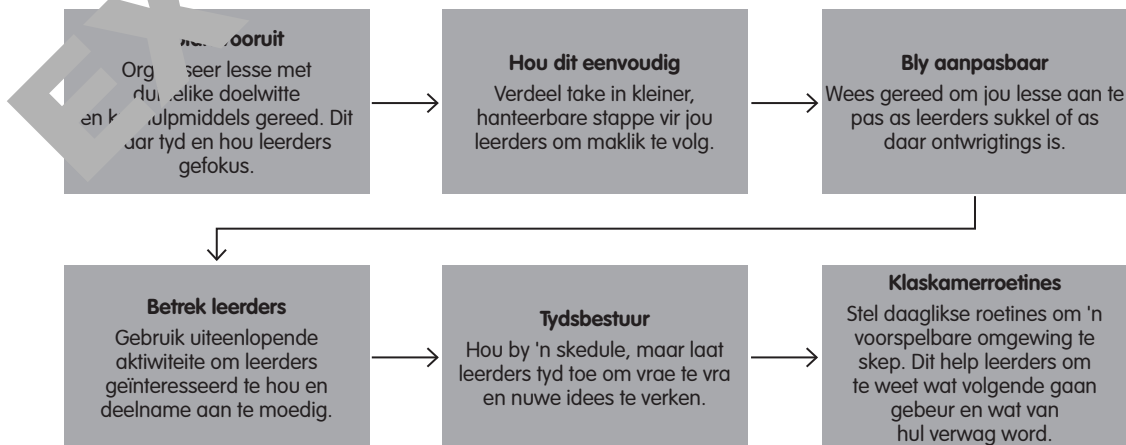
Die kernidee van hierdie teorie is dat leerders beter leer wanneer hulle verskille en ooreenkomste sien in wat geleer word. Dit dui daarop dat leerders iets nie ten volle kan verstaan tensy hulle dit op verskillende maniere of in verskillende situasies ervaar nie. Deur beide te wys, wat die konsep is en wat dit nie is nie, kan leerders fokus op dit wat werklik saak maak.

In eenvoudige terme, om 'n konsep te leer en te verstaan, moet jy sien wat verander en wat dieselfde bly. Dit help hulle om die belangrike dele van die idee raak te sien. As onderwyser kan ons help deur verskillende voorbeelde te wys wat hierdie verskille beklemtoon, om dit makliker vir leerders te maak om te verstaan.

Sleutelaspekte van die variasieteorie in onderrig en leer sluit in:

- 1. Fokus op kritieke kenmerke:** Die onderwyser identifiseer die kernenmerke van die konsep en bied variasies aan wat daardie kenmerke beklemtoon.
- 2. Variasiepatrone:** Die onderwyser gebruik verskillende patrone om leerders te help sien wat verander en wat konstant bly. Hierdie patrone sluit in:
 - ✓ **Kontras:** Die aanbieding van oopliggende voorbeelde om verskille uit te lig.
 - ✓ **Veralgemening:** Toon variasies binne 'n konsep om die breër toepassing te begryp.
 - ✓ **Skeiding:** Stel elke kenmerk isolasie voor om op die belangrikheid daarvan te fokus.
 - ✓ **Fusie:** Kombinasie van twee kenmerke om te sien hoe hulle binne die konsep interaksie het.
- 3. Onderskeidingsvermoë:** Deur uiteenlopende voorbeelde te ervaar, kan leerders onderskei watter aspekte belangrik is en 'n diepgaande begrip van die konsep ontwikkel.

Effektiewe lesbestuur

Onderwyser se welstand

Onderrig is 'n hoë-stres beroep wat unieke eise aan jou stel. Dit is 'n veeleisende loopbaan met baie hulpbron- en persoonlike uitdagings. Dit is noodsaaklik dat jy stelsels in plek het om na jouself om te sien, te ontspan en jou ervarings en bekommernisse te verwerk.

Bewustheid en meditasie

Neem 'n paar minute elke dag om te ontspan deur bewustheid te beoefen. Asemhalingsoefeninge en om jou gedagtes te kalmeer kan help om stres te verminder. Gratis hulpbronne vir meditasie is aanlyn beskikbaar en kan tydens stil oomblikke in jou klaskamer gedoen word.

Bou ondersteunende gemeenskappe

Sluit aan of skep 'n groep van kollegas vir ondersteuning en leer. Om ervarings met ander te deel kan jou help om die uitdagings van onderrig te bestuur en nuwe perspektiewe bied.

Gesonde leefstyl

Handhaaf 'n gebalanseerde dieet, blyf fisies aktief en kyk na jou stem. Eenvoudige daaglikse gewoontes soos om te slaap, eet bly, same maaltye te eet en gereeld te oefen, sal jou energievlakke hoog hou en jou gesondheid beskerm.

Geestelike en emosionele gesondheid

Om jong, kwesbare kinders te onderrig kan emosioneel veeleisend wees. Dit is belangrik om 'n veilige ruimte te hê waar jy oor jou verantwoordelikhede kan praat en die geestelike las van jou rol kan verwerk.

Die gebruik van kreatiewe en sensoriese praktyke in leer

Die insluiting van kreatiewe aktiwiteite in daaglikse klaskamer praktises kan leerders betrek en hul persepsie van die leeromgewing verbeter. Musiek word byvoorbeeld wêreldwye gebruik om 'n positiewe atmosfeer te skep, buie te reguleer en akademiese ontwikkeling te ondersteun. Navorsing toon dat musiek prosessering, spraak en leervaslegging aanhelp. Indien musiek gebruik word, maak seker dat dit nie leerders met sensoriese of ouditiewe versteurings negatief beïnvloed nie. Betrek leerders by die keuse van musiek om dit 'n inklusiewe ervaring te maak.

Beweging en sang kan leerders motiveer en help om geheue retensie deur herhaling, rympies en fisiese aktiwiteit. Hierdie aktiwiteite voeg verskeidenheid en daaglikse roetines en maak leer aangenaam.

Alternatiewe omgewings

Die bekendstelling van verskillende omgewings of die verandering van die klaskameruitleg kan leer stimuleer. Om af en toe lesse buite te hou of die klaskamer te skuif kan help. As uitstappies buite die kampus nie haalbaar is nie, kan eenvoudige klaskamer veranderinge, soos die verandering van sitplekke of die uitstal van nuwe materiaal, die omgewing dinamies hou.

Uitstappies bied ervarings en leergeleenthede. Maak altyd seker dat die skool se riglyne nagekom word wanneer 'n uitstapjie gebruik word. As uitstappies nie 'n opsie is nie, vra ouers of die gemeenskap om items te skenk wat verband hou met onderwerpe wat bestudeer word om leer meer boeiend te maak.

Klaskamerbestuur

Die bestuur van groot klasse, algemeen in baie skole, kan uitdagend wees. Die opstel van klaskamerriglyne saam met die leerders, help om 'n respekvolle, inklusiewe leergemeenskap te bevorder. Dit bevorder handhawing van die reëls en verwagtinge.

Effektiewe klaskamerbestuur-strategieë sluit in:

- **Stel grense:** Kommuniker die reëls en grense baie duidelik vanaf dag een en versterk dit voortdurend.

- **Roetine en struktuur:** Die handhawing van konsekwente roetines help om groot klasse te bestuur.
- **Portuurwerk:** Die paar of groepeer van leerders bevorder portuuronderrig, samewerking en gedeelde verantwoordelikheid.
- **Visuele en ouditiwe hulpmiddels:** Gebruik visuele hulpmiddels (plakkate, handseine) en ouditiwe leidrade (musiek, klap) om instruksies te versterk.
- **Gedifferensieerde onderrig:** Pas lesse aan om aan die verskillende behoeftes van leerders in die klas te voldoen. Pas bestaande werkkaarte aan na 'n eenvoudiger weergawe met meer leidrade. Merk sleutelwoorde en vereenvoudig die vrae. Werkkaarte kan in afdelings verdeel word waar leerders net die afdeling voltooi waarmee hulle gemaklik voel. Leerders moet duidelik verstaan wat van hulle verwag word en wat die doel van elke aktiwiteit is. Ontwikkel vooraf 'n tema of onderwerp waarvoor die leerders nie veel weet nie. Hou 'n krat met verrykingsaktiwiteite vir begaafde leerders. Span hulle in as mentors of kontroleerders in 'n paar of groepwerk.

Multigraad-klasbestuur

In multigraadklasse, waar verskillende grade saam onderrig word, is dit noodsaaklik om elke leerder se vermoëns te verstaan. Begin lesse met aktiwiteite wat alle leerders betrek en ken take toe op grond van hul individuele vaardigheidsvlakke. Gebruik paar- of groepwerk om leerders toe te laat om homogene (dieselfde vlak) of heterogene (verskillende vlakke) groepe saam te werk. Pas take aan om te verseker dat alle leerders betrokke bly en betekenisvol kan bydra.

Ondersteuning van verskillende leerstyle

In enige klaskamer, of dit met 15, 20 of 40+ leerders is, is daar 'n verskeidenheid leerstyle wees. Dit sluit in die manier waarop leerders inligting absorbeer, verwerk, verskuiwen en onthou. Om 'n inklusiewe leeromgewing te skep, is dit noodsaaklik om elke leerder se leerstyl te identifiseer en te ondersteun en jou onderrigmetodes aan te pas om aan hul behoeftes te voldoen.

Leerstyle kan in vier hoofkategorieë gegroepeer word.

- **Visuele/ Ruimtelike leer:** Dit is die mees algemene styl. Hierdie leerders presteer uitstekend wanneer inligting visueel aangebied word, soos in diagramme, grafieke en waarneming.
- **Ouditiwe leer:** Hierdie leerders verkies inligting die beste deur dit te hoor, te praat en te luister. Besprekings en verbale verduidelikings help hulle om nuwe konsepte te verstaan.
- **Lees- en skryf-leer:** Leerders in hierdie kategorie floreer deur te lees en te skryf. Hulle presteer in die verwerking van geskrewe inligting en het sterk teoretiese vaardighede.
- **Kinestetiese/Taktilere leer:** Hierdie leerders verkies om te leer deur te doen. Hulle verwerk inligting deur aanraking, beweging en praktiese ervarings, en presteer in praktiese take.

EXTRACT PAGES

Gedeelde lees	<ul style="list-style-type: none"> • Lees die klassikaal saam met die onderwyser: Grootboeke en ander vergrote tekste. • Elke leessessie het die volgende leerfokuspunte: tekskonsepte, tekskenmerke, klanke, taalpatrone en woord-identifiseringstrategieë. • Kweek begrip op 'n verskeidenheid vlakke deur letterlike, herorganiserings-, afleidings-, evaluerings- en waarderingsvrae te vra. 	1-10	GB 1 en 2 Plakkaat 1 en 2 GL Vlak 1 Boek 1-8, Vlak 2 Boek 1-2 Klankkaart Woordmuur
Groepsbegeleide lees	<ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees hardop in kleiner groepe uit 'n gegradeerde leesboek op hulle vlak saam met die onderwyser. • Leerders hou die boek reg vas en blaai korrek deur die boek. • Voorspel die verloop van die storie na aanleiding van prente; lees prenteboeke. • Luister na en bespreek die storie wat deur die onderwyser voorgelees word. • Leerders kan prente interpreteer en lees. • Leerders herken hulle eie naam, maar ook name van tien maats in die klas. • Voorwerpe se etikette en byskrifte word herken. • Bespreek die korrekte hantering en versorging van boeke. • Ontwikkel basiese begrippe van gedrukte media soos: <ul style="list-style-type: none"> – Boeke: Omslag, voorblad, agterblad, titel – Tekste: woorde, woordherkenning, letter, lettername, een-tot-een-korrespondensie – Rigting: Lees van voor na agter, lees van links na regs en 'n blad van bo na onder; – lees eerste, laaste en middelste woorde of letters op 'n blad van 'n boek. – Leestekens: hoofletter, kleinletter, punt, komma, vraagteken • Begin om 'n woordeskate op te bou uit inkomplekse lees, gegradeerde leesreeks en hoëfrekwensiewoordelyste. 	1-10	Woordmuur Woordelyste GL Vlak 1 Boek 1-8, Vlak 2 Boek 1-2 Klankkaart op of onder die kind se vlak Klankkaart
Selfstandige lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> • Lees eie skryfwerk en begin foute regmaak soos dit gevind word. • Lees selfstandig boeke wat tydens gedeelde lees gelees is, eenvoudige prentverhale en ander boeke in die klas. 	1-10	GL Vlak 1 Boek 1-8, Vlak 2 Boek 1-2 Kernleesboek Klasversameling Eie skryfwerk
Hardoplees	<ul style="list-style-type: none"> • Lees hardop met gemak, vlotheid en uitdrukking. • Leerders begin tydens lees hulle eie woordherkennings- en begripsvaardighede monitor. • Toon begrip vir puntuasie tydens hardoplees. 	1-10	GL Vlak 1 Boek 1-8, Vlak 2 Boek 1-2 KL 1-5

Handskrif	<ul style="list-style-type: none"> • Leerders teken met vetkryte op papier. • Oefen om die potlood en kryt korrek vas te hou. • Ontwikkel rigtingbewustheid: Skryf links na regs en bo na onder, trek reguit lyne, verbind kolletjies, kloksgewyse en antikloksgewyse bewegings. • Gebruik klei om letters en voorwerpe te bou. • Ontwikkel hand-oog-koördinasie met behulp van verf, papiere skeur of knip en natrek-aktiwiteite in die klas. • Teken patrone: neerhale en ophale (sig-sag), sirkelpatrone, vertikale en horisontale patrone. • Trek na, skryf na en skryf eie naam deur middel van 'n formaat waarop die korrekte beginpunt en skryfrigting van individuele letters aangedui word. • Begin eie skryfwerk met tekeninge, en naskryf van letters, syfers, woorde en eenvoudige sinne. • Vorm korrekte kleinletters: Konsonante: s, t, n, l, k, a, r, v, d en vokale: i, e, o, a. 	1-10	Handskrifkaarte 1-4
Skryf	<ul style="list-style-type: none"> • Begin om eie skryfwerk te doen deur middel van tekeninge, lettervorming, getalle, woorde en eenvoudige sinne. • Leerders teken prente om 'n boodskap, of persoonlike ervaring, oor te dra. • Skryf eenvoudige byskrifte vir 'n tekening of prent wat aan leerders verskaf word. • Gebruik woorde en letterklare wat reeds aangeleer is. • Skryf 'n sin of nuus kort van die bord af. • Dra tydens gedeeltes skryf idios by tot die skryf van 'n klasstorie wat deur 'n onderwyser op plakkate neergeskryf word vir die ontwikkeling van nuwe teks en uitstalling in die klasboekie. 	2-10	GL Vlak 1 Boek 1-8, Vlak 2 Boek 1-2 KL 1 - 5 GB 1 en 2 DBO-werkboek Eie versameling prente en plakkate Eie aktiwiteitsblaaie
Taal	<ul style="list-style-type: none"> • Die leerders skryf sinne met klank- en sigwoorde wat aangeleer tydens onderrig. • Gebruik eiesoortige naamwoorde en persoonlike vornaamwoorde (ek, jy, hy, sy, ens.) korrek in skryfwerk. • Begin om die teenwoordige en verlede tyd korrek in skryfwerk toe te pas. 	1-10	Alle leesboeke DBO-werkboek Werkvel 1-5 Skryflike Aktiwiteite

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrydag			
Luister & Praat	15	Luister & Praat	15	Luister & Praat	15		
Klanke	15	Klanke	15	Klanke	15	Klanke	15
Gedeelde lees	15	Gedeelde lees	15	Gedeelde lees	15	Gedeelde lees	15
Groepsbegeleide lees	30	Groepsbegeleide lees	30	Groepsbegeleide lees	30	Groepsbegeleide lees	30
		Handskrif	15	Handskrif	15	Handskrif	15
		Skryf	20	Skryf	20		
Totaal: 8 uur per week							

Weeklikse plan

1. Die leerprogram volg elke week dieselfde roetine.
 - Dit maak dit maklik vir die onderwyser en die leerders om te volg.
 - Leerders kan vir die volgende aktiwiteit voorberei sodra hulle die roetine ken.
2. Die weeklikse plan is gebaseer op die KABV se maksimum tyd vir HT: 8 uur per week. Gebruik altyd die maksimum tyd.

EXTRACT PAGES

Week 1: Wie is ek?

Grondlynassessering

Wat jy benodig		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 1: Ek is Relando
	Grootboek 1 (GB)	Storie 1: Ons kan
	Kernleesboek (KL)	Storie 1: Wie is ons?
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 1: Ons kan
	Klankkaarte	Verwant aan Tema
	Plakkaat 1	My liggaam
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteit
		Handskrifkaarte
Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde	Temawoorde
is, sit, en, 'n, in, ons, tot, van, vir, as, sê, net, wil, dit, ek, sal, dis, dan, was, die, hy, daar	ses, son, sop, sit, sak, sus, sug, see, sog, sou, sel, sif, sal, som, spa, sy, sap, sis, sye, sag	sit, spring, strak, hardloop, eina, beter, op, af, nek, olies, veters, meneer, fluitjie, luister, p, hoog, kyk, wen, seer, gras

Daaglikse Aktiwiteite: Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die leerders. Vra leerders om na 'n minuut te draai en hulle klasmaat te groet. Demonstree hoe die groet saam met 'n leerder vir die klas.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Is jy opgehoop om skool toe te kom? Verdeel leerders in vraag-van-die-dag-groepe. Dag moet vyf groepe wees. Elke groep sal die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/Gedigte/Rympie of speletjie	Kyk na die verrykingsaktiwiteit op bl. 10 en doen dit doen dat

Taalvaardighede	Onderwyserlyne	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	<p>Les 1</p> <p>Praat oor wat verwag word in die klas:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sit stil en luister as onderwyser praat. Steek jou hand op as jy iets wil vra. Luister as maats iets vra. <p>Les 2-4</p> <ul style="list-style-type: none"> Gesels oor aktiwiteite van die vorige dag: Wat het jy gespeel? Saam met wie het jy gespeel? Praat oor wat om te doen as vrae in die klas gevra word: Steek jou hand op. Moenie uitroep nie. Luister na jou maats. Wys na die verskillende liggaamsdele op die plakkaat: Sê die woorde van die liggaamsdele. Leerders wys na bv. hul eie oë, mond, knieë, ens. Kyk spesifiek ook na die gedetailleerde sketse van die oog en die mond. Beklemtoon die sintuie waarvoor die oog en die mond gebruik word: sig en smaak 	Naamkaartjies vir elke leerder Plakkaat 1: My liggaam Aktiwiteit 1

<p>Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1-5: s-klank</p> <p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> Fokus op die s-klank 'n Slang sis. Watter geluid maak 'n slang? Sê: sssss. Soek woorde met s-klanke in die illustrasies. Sê dit hardop en lees dit saam. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Maak 'n lysie van die woorde met die s-klanke. Gebruik die klankkaart om die -s-klank vas te lê. Teken 'n s in die lug. <p>Les 3</p> <ul style="list-style-type: none"> Lees die storie <i>Wie is ek?</i> Laat leerders die storie in hul eie woorde herhaal. <p>Les 4</p> <ul style="list-style-type: none"> Lees die hele storie weer. Wys die woorde wat met 'n s-klank begin. Doen Aktiwiteit 2. <p>Les 5</p> <ul style="list-style-type: none"> Vra leerders om die karakters uit te ken en te sê wat hulle vir elkeen praat. Lees die storie weer; leerders volg in hul eie woorde. Leer rympie aan. Illustreer die rympie. 	<p>KL: Wie is ons? Rympie Sipo speel sokker. Sipo skop die sokkerbal. Kan Sipo skop? Ja, Sipo skop die sokkerbal. Sipo sing sag. Kan Sipo skop? Ja, Sipo sing, Sipo skop.</p> <p>Aktiwiteit 2</p>
<p>Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1</p> <p>Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> Kyk na die prent van GB storie 1 <i>Ek kan hardloop en spring</i> Vrae: Wat doen die kinders? Waar is hulle? Hoekom het hulle sportklere aan? Maak voorspelling: Wat gaan gebeur? <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> Lees die storie: <i>Ek kan hardloop en spring</i> Gefoelende aktiwiteit: leerders luister. <p>Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> Beantwoord vrae n.d.v. gebeure in die storie en in die illustrasies. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Lees die teks hardop voor teen 'n gematigde tempo en met intonasie. Leerders luister na die voorlesing. Bespreek die illustrasies. Leerders vertel die storie oor. <p>Les 3 tot 5</p> <ul style="list-style-type: none"> Vertel die storie oor. Leerders lees saam met onderwyser. Wys na woorde met die s-klank. Leerders lees die woorde saam met die onderwyser. Beantwoord vrae oor die storielyn: Wat doen die leerders? Wie het gewen? Waarom het sy geval? Wat het die meneer gedoen? <p>Postleesvrae</p> <ul style="list-style-type: none"> Beantwoord vrae in GB mondelings. Leer leerders hoe om hul veters vas te maak. Leerders kan ook aan mekaar verduidelik hoe hulle hul skoene aantrek, gespes vasmaak en veters knoop. 	<p>GB 1 Storie 1: Ek kan hardloop en spring</p>

<p>Groepsbegeleide Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min</p>	<p>Les 1-5</p> <p>Wat om te doen met elke groep?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stel die soort boek en tema bekend en help leerders om die tema met eie lewenservaringe te verbind. • Lees die storie voor terwyl leerders in hul boeke volg. • Leerders maak beurte om die storie in hul groep hardop voor te lees. <p>Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hou die boek korrek vas. • Wys leerders hoe om mooi te blaai. • Wys na voorblad en titel. • Gesels oor die rigting van lees: links na regs; bo na onder. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders "lees" individueel. • Beweeg van leerder tot leerder wat dan hardop vir jou lees. • Die res van die groep fluisterlees. • Die res van die klas gaan voort met illustrasie van klank-rympies. • Selekteer fokusareas per leerder deur waarneming. • Fokus op: Woordherkenningsvaardighede: • Kyk na die eerste letter van die woorde. Watter klank hoor jy? Teken die letter met jou vinger in die lug of op die bord. • Vra vrae oor die illustrasies. • Prys selfkorrigering deur leerder. <p>Opvolgleessessies</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders herlees dieselfde teks in pare of op hul eie. • Leerders verduidelik in die groep wat in die illustrasies gebeur. • Leerders verduidelik vir die omgewysers wat in die illustrasies gebeur. 	<p>GL: Vlak 1 Boek 1: Ons kan Klankkaart</p>
<p>Skryf (3 x 20 min) 1 uur</p>	<p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen die klank van 'n s. • Onderwyse leerders om 'n s in die lug met haar vinger. • Leerders volg. • Vraag: watter klank laat die s-klank jou dink? slang • 'n slang: watter geluid maak 'n slang? Sê: sssss. • Skryf 'n letter op die bord. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders skryf die s-klank in hul boeke. Illustreer dit. • Skryf: s S s S s S (kyk na spasiëring). • Gebruik die rympie as illustrasie (die rympie kan op die bord geskryf word.) <p>Les 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doen Aktiwiteit 4. • Leerders beskryf hul prente vir mekaar. 	<p>Handskrifkaart 3: s Skrifstrook: s Rympie: Die slang seil in die sand. Kan die slang sit? Nee, die slang seil. Kan die slang staan? Nee, die slang seil in die sand.</p> <p>Aktiwiteit 4</p>
<p>Handskrif (4 x 15 min) 1 uur</p>	<p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyk dat leerders hul kryte of potlode korrek vashou. • Wys dat jy van links na regs en bo na onder skryf. • Laat leerders hul naam in hul boek skryf. 	<p>Handskrifkaarte 1-4 Skrifstrook: s</p>

Handskrif (4 x 15 min) 1 uur	Les 2 <ul style="list-style-type: none"> Oefen die maak van 'n s: Onderwyser maak 'n s in die lug met haar vinger. Leerders volg. Vra: aan watter dier laat die s-klank jou dink? slang Les 3 <ul style="list-style-type: none"> Skryf die letter s op die bord. Leerders skryf die s-klank in hul boeke en illustreer dit. Les 4 <ul style="list-style-type: none"> Doen Aktiwiteit 3. 	
Taal	<ul style="list-style-type: none"> Maak woorde wat met s- begin. Kyk na die woordelys. Kyk na die muurkaart met s-klank. 	Aktiwiteit 3 Woordelys Aktiwiteit 1 Muurkaart Aktiwiteit 2
Selfstandige lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> Leerders "lees" selfstandig op hul eie of in pare terwyl die onderwyser in groepe op die mat is. Stel prentebouke en eenvoudige leesboeke beskikbaar. Leerders lees toenemend vir genot en uitbreiding van woordeboek. 	BOB-werkboek Leerder se eie boek of uit die klasrak/ biblioteek/ leeshoekie
Informele Assessering	<ul style="list-style-type: none"> Verwys na Aktiwiteit 1-4 	

- Doen asemhalingsoefening met die hande:
- Asem in 2–3–4/ Hou 2-3-4/ Asem uit 2-3-4/ Hou 2-3-4
- (Dit sal leerders rustig maak en gereed hê vir die dag.)
- Plaas elke leerder se naamkaartjie op die tafel by sy stoel. Hulle soek self waar hulle moet sit.

wenke

Aktiwiteit 1

Luister en praat

Leerders speel "doen dit doen dat":

- *Doen dit*: sit jou hande op jou kop, draai in die rondte, staan op een been, sit jou hande langs jou sye
- *Doen dat*: spring op en af
- (Leerders voer opdragte uit. Dié wat die *doen dat*-opdrag uitvoer, val uit).

Informele assessering

- Het al die leerders deelgeneem?
- Het leerders geluister na instruksies?
- Ken leerders die liggaamsdele?

Kontrolelys

- Kan instruksies uitvoer in die groep.
- Voer opdragte uit nadat dit gegee word.
- Kan liggaamsdele uitken en opnoem.

Aktiwiteit 2

Klanke geïntegreer met Luister en praat

- Skryf die letters op die bord:

s p i e s
k e a i l
c s v s a
i d s i s

- Vra: watter geluid maak 'n slang? Sê: sssss, 'n slang sis.
- Wys na die letters op die bord.

Vra: is dit 'n s?

Antwoord: Nee, dit is nie 'n s nie. OF Ja, dit is 'n s

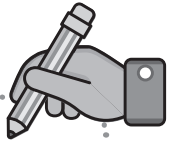
Informele assessering

- Kan leerders die s-klank sê?
- Kan leerders die s-klank uitken?

Kontrolelys

- Kan die s-klank sê.
- Leerder kan klank in verskillende woorde herken en wys daarop.

Aktiwiteit 3

Handskrif

Volg die stippellyn.

Volg die lyne en maak 'n s.

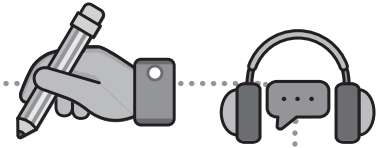
Informele assessering

- Kan leerder horisontale streep trek?
- Kan leerder die golwende streep trek?
- Kan leerder 'n s skryf?

Kontrolelys

- Leerder kan horisontale en golwende lyne trek.
- Leerder kan 'n hoofletter en kleinletter s skryf.
- Leerder kan die letters skryf met die korrekte spasiering.

Aktiwiteit 4

Skryf geïntegreer met Luister en praat

- Laat leerders hulself teken:
- Maak 'n lys van die liggaamsdele wat in die prent moet wees: gesig met oë, neus, ens. arms, hande, bene, voete, ens.

Informele Assessering:

- Kan leerder 'n liggaam teken met die korrekte proporsies?
- Ken leerder die liggaamsdele?

Kontrolelys

- Leerder weet waar die verskillende liggaamsdele pas.
- Leerder kan die verskillende liggaamsdele teken en opnoem.

Verrykingsaktiwiteit

1. Kleur die slang in. Kleur sy kop met rooi in en sy stert met pers en sy stert se punt met swart in.

2. Kleur die prente in wat met 'n s begin.

3. Onthou die

s p e s
k e d i l
c s v s a
i d s i s

Week 2: Wie is ek?

Wat jy benodig:		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 1: Ek is Relando
	Grootboek 1 (GB)	Storie 1: Ons kan
	Kernleesboek (KL)	Storie 1: Wie is ons?
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 2: My klere
	Klankkaarte	Verwant aan Tema
	Plakkaat 1	My liggaam
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteit
	Werkvel 1	Handskrifkorte 1-4
Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde	Temawoorde
kan, al, met, kom, om, my, wat, kon, op, kyk, het, sy, jy, hy, by, bly, hom, af, of, se	-i- is, pit, vir, wil, mik, hik, lig, tik, lip, min, dit, dis, in, sit, sif, mis, vis, pil, lid, gif	sit, skom, lekker, sag, klas, wys, vertel, lekker, ring, staan, hardloop, eina, later, of, af, strek, veters, meneer, las, trui, probeer, hoog wen, trui, trui, trui

Daaglikse Aktiwiteite: Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas. Vra leerders om na 'n maat te draai en hulle klasmaat te groet. Demonstreer hierdie groet saam met 'n leerder vir die klas.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Wat wil jy hierdie week leer doen? Vra leerders in vraag-van-die-dag-groepe. Dit moet vyf groepe wees. Elke groep sal die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/Gedigte/Rympie of speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Gebruik die Verrykingsaktiwiteit op bl. 16. Maak 'n liedjie saam met die klas op toer vir algemene oriëntasie.

Taalvaardighede	Onderwyser se rol	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	Les 1-4: Daaglikse aktiwiteite fokus op Wie is ek? <ul style="list-style-type: none"> • Laat leerders toe om die volgende te doen: <ul style="list-style-type: none"> • Groet die onderwyser. • Groet die maats in die groep. • Laat leerders vertel van hul eerste dag in die skool. • Leidende vrae: Hoe het jy gevoel? Is dit lekker om skoolklere te dra? Wat het jy gedoen? Wat het jy geleer? Les 2-4 <ul style="list-style-type: none"> • Stel die Versamelbundel (VB) aan leerders bekend. • voorlesing vir genot. Prelees: <ul style="list-style-type: none"> • Stel leerders bekend aan die formaat van die VB-stories: Titel, illustrasies. Vra vrae oor die illustrasies. <i>Wat dink julle gebeur hier? Hoe oud is Relando omtrent? Waar is hulle? Wat doen hulle?</i> • Lees storie voor - stop en vra begripvrae oor geleesde gedeelte. 	Berei 'n lys vrae voor oor leerder se eerste week in die skool. Maak 'n woordeskatlys vir hul skooluniform en dié skool se skoolkleure. VB Storie 1: Ek is Relando Aktiwiteit 1

	<ul style="list-style-type: none"> • Leerders wys die s-klanke in die teks uit. • Leerders lees die s-woorde hardop as hersiening. • Soek vir woorde met die s- en i-klank, soos sit. • Maak rymwoorde met die i-woorde. • Gesels oor die postleesvrae in die KL Storie 1: <i>Wie is ons?</i> Vra leerders met watter karakter hulle identifiseer en of hulle iemand ken wat soos die karakter is. 	
Groepsbegeleide Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min	Les 1-5 Wat om met elke groep te doen. <ul style="list-style-type: none"> • Herken eie naam en name van maats. • Herken naam van onderwyser. • Gesels oor klere: uniform, vroueklere en mansklere. • Lees <i>My klere</i> in groepe. Les 1: Prelees <ul style="list-style-type: none"> • Hou die boek korrek vas. • Wys leerders hoe om mooi te blaai. • Wys na voorblad en titel. • Gesels oor die rigting van lees: links na regs; bo na onder. Les 2: Gedurende lees <ul style="list-style-type: none"> • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur. • Soek die versteekte item gekoppel met die klank van die week op elke bladsy. • Leerders lees individueel die i-woorde. • Beweeg tussen leerders wat hardop vir jou lees en/of vertel. • Demonstreer die vyf-vin-les strategie om onbekende woorde te lees en die betekenis te ontsyfer. • Selekteer fokusareas per leerder deur waarneming. • Prys selfkorrigerende leerder. Derde en opvolglees <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees die selfde teks in pare of op hul eie. • Leerders vertel mekaar die storie n.a.v. die illustrasies. • Beweeg leesgeregtheid, ontwikkeling van woordeskat, taal en klank. Van toets Soeklees: soek al die woorde met i-klank.	GL Vlak 1 Boek 2: My klere Woordelesstrategie Duim: Lag die woord en lees tot aan die einde van die sin. Ringvinger: kyk na die prent vir leidrade Middelvinger: Watter klank of woorddeel herken jy in die woord? Ringvinger: Klank die woord. Pinkie: Vra hulp om die woord te lees of wat dit beteken.
Skryf (3 x 20 min) 1 uur	Doen Aktiwiteit 4. <ul style="list-style-type: none"> • Skryf eie naam by die aktiwiteit. • Skryf die woorde <i>is</i> en <i>sis</i> met korrekte spasiëring. • Skryf sin in werkboek: <i>Insek sit in die ink.</i> 	Aktiwiteit 4 Skrifstrook
Handskrif (4 x 15 min) 1 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Les 1 • Oefen die korrekte potloodgreep. • Lê klem op rigting: skryf van links na regs; bo na onder • Skryf eie naam. • Les 2 • Onderwyser maak 'n i in die lug. • Leerders volg. • Oefen i-klank. • Oefen hoofletter-l. • Les 3 • Doen aktiwiteit. • Les 4 • Skryf die woorde: <i>is</i> en <i>sis</i>. • Herhaal die woord <i>is</i> met korrekte spasiëring. 	Handskrifkaarte 1-4 Leerder se oefenboek Aktiwiteit 4

Taal	<ul style="list-style-type: none"> • Maak woorde met i-klank. • Kyk na die woordelys. • Kyk na die muurkaart met i-klank. • Wys hoe die hoofletter-i lyk. • Gesels oor wanneer 'n hoofletter gebruik word. 	Muurkaart Woordelys
Selfstandige Lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> • Leerders "lees" boeke uit die leeshoekie. • Lees hardop vir 'n maat of vertel die storie n.a.v. die illustrasies. • Herlees bekende tekste soos dié wat in die gedeelde en groepsbegeleide leessessie gelees is. • Lê klem op beginklanke en illustrasies vir leidrade i.v.m. woorde. 	Leeshoekie DBO-werkboek Aktiwiteit 3
Informele assessering	<ul style="list-style-type: none"> • Verwys na Aktiwiteit 1-4 	

- **Algemene oriëntasie:** maak seker dat alle leerders bekend is met die klasroetine en klasuitleg. Maak seker dat leerders weet wat om wanneer te gebruik.
- **Kommunikasie:** maak seker dat ouers van die doel's ingelig bly.
- Die **rympies** kan op die bord geskryf word OF op 'n plakkaat OF elke leerder kan 'n kopie kry om in hul werkboek te plak.

wenke

Aktiwiteit 1

Luister en praat geïntegreer

Leerders luister na die raaisels en probeer ontdek waarna dit verwys.

(Dit sluit aan by Leesboek 2 *My lewens*)

1. Wat is ek? Ek is gebreuklik op jou kop as jy koud kry. (mus)
2. Wat is ek? Ek pas op jou voet. Ek pas in jou skoen. (sokkie)
3. Wat is ek? Ek het knoppe aan onder tot bo. Ek sit styf om jou nek – dit moet jy glo. (hemp)
4. Wat is ek? Jy dra my skool toe. Ek het 'n wapen op my sak. (baadjie)
5. Wat is ek? Ek dra my as jy koud kry. (trui)

Let op:

Leerders moet luister.

Leerders moet hul hand opsteek om te antwoord.

Prys korrekte optrede deurgaans.

Informele assessering

- Het al die leerders deelgeneem?
- Het leerders hul hand opgesteek om te antwoord?
- Kan leerders die regte afleidings maak?

Kontrolelys

- Groepdeelname.
- Tree reg op in vraag-antwoord situasie.
- Kan die vrae korrek antwoord deur die regte afleiding te maak.

Aktiwiteit 2

Klanke geïntegreer met Lees

Skryf die rympie op die bord OF maak 'n plakkaat.

Lees die rympie.

Wys elke keer na die i-klank.

Leerder sirkel die i-klank.

Insek in die wit ink.

Insek uit die wit ink.

Insek mik hier.

Insek mik daar.

i, i, i, i

en daar gaan dit.

Informele assessering

- Kan leerder die i-klank uitken?
- Kan leerder die i-klank sê?

Kontrolelys

- Herken i-klank in woorde na te wys.
- Kan leerder woorde herken en dit sê.

Aktiwiteit 3

Lees

Soek die i-letter. Trek 'n rooi sirkel om die i-letter.

i j k i p i i j i j l
l i i i l i t t a u j i k
i l p i h i l i o p i i

Informele assessering:

- Kan leerder die i-klank uitken?
- Kan leerder die i-klank sê?

Kontrolelys:

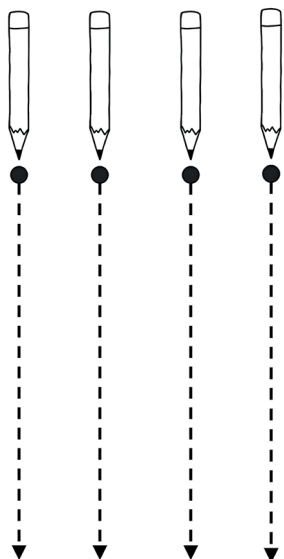
- Herken i-klank tussen ander letters.

Aktiwiteit 4

Handskrif

Volg die stippellyne. Kleur die potlode in: rooi, geel, groen en blou.

Informele assessering

- Kan leerder vertikale lyne trek?
- Kan leerder van links na regs werk?
- Kan leerder die letter-i skryf?

Formele assessering

- Kan leerder die letter-i skryf?
- Kan leerder die letter-i regop te skryf?

Verrykingsaktiwiteit

Ons gaan op 'n toer... (Pas aktiwiteit aan na gelang van getalle: verdeel klas in groepe.)

- Leerders sit in 'n ry.
- Neem leerders op 'n toer deur die skool.
- Wys drie of vier plekke uit: badkamer, snoepie, biblioteek, klaskamer, kantoor, speelarea, ens.
- Leerders gee in die klas instruksies oor hoe om by een van die plekke uit te kom.

Week 3: Vriende en familie

Wat is nodig:		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 2: Ek verjaar
	Grootboek 1 (GB)	Storie 2 : My familie
	Kernleesboek (KL)	Storie 2: Ons maak tuin
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 3: Welkom in graad 1
	Plakkaat 2	My gesin
	Klankkaarte	Verwant aan tema
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteite
		Handskrifkaarte 1-4
Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde	Temawoorde
staan, oom, luister, groot baba, ouma, oupa, tuin, toe, baba, van, daar, en, emmer, insek, is, ons, Ma, dit, eet, te	tent, tuba, trom, toet tannie, tam, trok, tak, tap, nat, span, plan, net, tier, tafel, toe, tien, tenk, tol, ton, toer, tong, toets, tyd, trap	mamma, pa, ouma, oupa, oom, tannie, baba, tannie, sussie, maat, vriend, emmer, water, tenk, insek, besig, die, se, sewe, kos, gesond

Daaglikse aktiwiteite – Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas Vra leerdere om na 'n maat te gaan en hul klasmaat te groet. Demonstreer hierdie groet saam met 'n leerder vir die klas.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Hoe kan jy 'n nuwe maatjie in die klas laat welkom voel? Verdeel die leerdere in groepe om <i>Vraag van die dag</i> te beantwoord. 5 groepe is nodig. Elke groep sal die vraag een keer per week antwoord.
Liedjie/Gedigte/Rympie of speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Kyk na verryngsaktiwiteit op bl. 22: Speel <i>Ja-en-nee-speletjie</i> met die hele klas.

Taalvaardighede	Onderwysriglyne	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	Les 1 – Daaglikse aktiwiteite fokus op Vriende en familie Les 1 – Daaglikse aktiwiteit: Luister na 'n storie Leerskiedop saam in die klas. Leerdere lees die titel saam met die onderwyser. <ul style="list-style-type: none"> Gesels oor familieledere. Leerdere luister aandagtig na die storie. Vrae: Wanneer verjaar jy? Van watter soort koek hou jy? Postlees <ul style="list-style-type: none"> Vra: Wat is die verskil tussen jou gesin en jou familie? Les 2 <ul style="list-style-type: none"> Gesels weer oor die storie, herhaal die belangrike dele. Vrae: Vir wie het ons ontmoet? Wat is dieselfde? Wat is anders? Les 3 en 4 <ul style="list-style-type: none"> Leerdere leer nuwe woorde: sien woordelys. Leerdere ken t-woorde uit. Leerdere teken hul gesin. Teken die gesinslede van kort na lank óf oud na jonk. 	VB Storie 2: Ek verjaar

<p>Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1-5: t-klank</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daaglikse ouditiewe oefeninge: <ul style="list-style-type: none"> o Klap klanke of lettergrepe van woorde. o Identifiseer beginklanke. o Identifiseer eindklanke van drieletterwoorde. <p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyk na die illustrasies en soek die items wat met 'n t-klank begin. • Soek woorde met t-klanke in die teks. • Sê dit hardop en lees dit saam. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maak 'n lysie van die woorde met die t-klank op die bord. • Sit die klanke bymekaar: /t/-/i/-/k/, /t/-/e/-/n/-/t/, /t/-/e/, /n/-/e/-/t/ • Teken 'n t in die lug. • Doen die woordbou-aktiwiteit op bladsy 6 in KL. <p>Les 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lees die storie; daarna "lees" leerders saam. • Oefen die t-klank m.b.v. die klankkaarte. • Wys na woorde in die teks met die t-klank aan die begin en aan die einde. <p>Les 4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leer die rympie aan: (Verduidelik wat 'n trom en 'n tuba is.) <p>Les 5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noem die woorde wat met 'n t-klank begin. • Voltooi Aktiwiteit 2. 	<p>KL Storie 3: Ons maak tuin Aktiwiteit 2</p> <p>Rympie: Tim tikke tik tik op sy trom. Tom blaas die tuba toe, toe, toe. t t t t</p>
<p>Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min)</p>	<p>Les 1</p> <p>Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lees die titel: <i>My familie</i> • Kyk saam met leerders na die eerste illustrasies van GB Storie 2: <i>My familie</i> • Vrae: Waar is die tyd van die storie? Waar is die gesin? Wat doen die personele? Wat is die troeteldier? <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders luister na die voorlesing en bespreek wat in die illustrasies gebeur. • Gefokusde aktiwiteit: leerders luister. <p>Na lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • vra vrae n.a.v. gebeure in die storie. • Leerders lees saam met onderwyser. • Wys na woorde met die t-klank. <p>Les 2-5</p> <p>Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herhaal die storie. • Beantwoord en gesels oor die preleesvrae. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luister na die voorlesing. • Leerders soek en ken woorde met die t-klank uit in die teks. 	<p>GB 1: My familie</p>

	<p>Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gesels oor: wie die lede van 'n gesin en 'n familie is, hoe dit is om die ouer boetie of sussie te wees, aktiwiteite wat gesinne saam doen. (Plakkaat 2) • Beantwoord die postleesvrae in GB mondelings. 	Plakkaat 2
<p>Groepsbegeleide Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min</p>	<p>Les 1-5: Wat om te doen met elke groep?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herken eie naam en name van maats. • Herken naam van die onderwyser. <p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hou die boek korrek vas en wys leerders hoe om mooi te blaai. • Gesels oor die rigting van lees: links na regs; bo na onder. • Wys na voorblad en titel: laat leerders raai waarom die storie gaan. <p>Les 2: Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur. • Soek die versteekte item gekoppel aan die klank van die velle op elke bladsy. • Lees die storie vir elke groepie. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders "lees" individueel. • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur. • Beweeg tussen leerders wat hardop lees en/of vertel. • Selekteer fokusareas per leerder deur waarneming. • Fokus op fonemiese bewussyn, woordherkenning, begrip, woordeskat en vlotheid. • Gebruik vyf-vinger-metode om woorde se betekenis te ontsyfer. • Korrigeer uitspraak. • Prys selfkorreksie. <p>Derde en opvolgende lesse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders herles die selfde teks in pare of op hul eie. • Leerders vertel mekaar die storie n.a.v. die illustrasies. • Soek en soek al die woorde met die t-klank. 	GL Vlak 1 Boek 3: Welkom in graad 1 DBO-werkboek
<p>Skryf (3 x 20 min) 1 uur</p>	<p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen die korrekte potloodgreep. • Lê klem op rigting: skryf van links na regs; bo na onder <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryf eie naam. • Skryf naam van 'n klasmaat wat met 'n t begin. <p>Les 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen t-klank; Vorm 'n t in die lug. Leerders volg. • Skryf die woord: <i>sit</i>; Herhaal die woord <i>sit</i> met korrekte spasiëring. <p>Les 4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voltooi Aktiwiteite. 	<p>Temamuur Aktiwiteit 3 en 4</p> <p>Muurkaart met sinne: Tim sit. Tim sit stil. Tim is slim.</p>
<p>Handskrif (4 x 15 min) 1 uur</p>	<p>Les 1-3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen die maak van die t-klank: in die lug, op die bord, in die werkboek. • Skryf die woorde in die werkboek: sit, stil, tak, tol • Oefen die hoofletter T. • Skryf die sin van die bord af: Tim sit stil. 	<p>Handskrifkaart 1-4 Muurkaart Alfabetkaart Skrifstrook</p>

Taal	<ul style="list-style-type: none"> • Maak woorde met die t-klank. (Kyk na die woordelys.) • Kyk na die muurkaart met woorde met die t-klank. • Wys hoe die hoofletter-T lyk en wanneer om te gebruik. 	DBO-werkboek: gepaste aktiwiteite
Selfstandige lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> • Lees die sinne op die muurkaart in pare. • Leerders "lees" boeke uit die leeshoekie en stories (visueel uit die DBO –werkboek. 	Muurkaart DBO-werkboek
Informele assessering	<ul style="list-style-type: none"> • Verwys na Aktiwiteit 1-4 	

• Hardop voorlees

Sit baie emosie in jou stem. Dit help om die leerder se aandag te hou. Lees bv. sagter as iets hartseer is, glimlag as iets snaaks is of iets goeds gebeur.

- **Differensiasie:** Pas aktiwiteite aan volgens die leerders se vermoë. Herhaal aktiwiteite en die voorlees van tekste meer as een keer indien nodig.

Aktiwiteit 1

Luister en praat

Deel klas in groepe van 6 tot 10.

Speel *telefoontjie*. Roep een leerder van elke groep. Fluister een van die volgende boodskappe in hul oor. Hulle dra dit oor aan eerste maatjie en so aan dit aan tot by die laaste een. Vergelyk die finale boodskap.

1. Ek het vandag van die t-klank gehoor.
2. Die storie *Welkom* gaan oor 'n nuwe maatjie.
3. Dit is lekker om Saterdag in die tuin te help.

Informele assessering

- Het al die leerders toegelgeneem?
- Het leerder 1 die regte boodskap oorgedra?
- Is die korrekte boodskap tot aan die einde van die groep oorgedra?

Kontrolelys

- Leerders werk saam in 'n groep.
- Leerders luister met aandag.
- Kan instruksies volg en die speletjie voltooi.

Aktiwiteit 2

Klanke geïntegreerd met Lees

Tim fikke tik tik op sy trom.

Tom blaas die tuba toe toe toe:

t T t T t T t

- Skryf die rympie op die bord OF maak 'n plakkaat.
- Lees die rympie hardop.
- Leerder wys elke keer na die t-klank.
- Leerder sirkel die t-klank.
- Leerder sê die rympie op. Sit aksies by.

Informele assessering

- Kan leerders die t-klank uitken?
- Kan leerders die t-klank sê?
- Kan leerders die rympie voordra met aksies?

Kontrolelys

- Herken t-klank.
- Kan kleinletter-t en hoofletter-T uitken.
- Kan t-klank as beginklank van woorde.

Aktiwiteit 3

Handskrif

Volg die stippellyne.

Maak 'n t. Volg die stippellyn.

Informele assessering

- Kan leerder horisontale lyne te trek?
- Kan leerder vertikale lyne te trek?
- Skryf leerder in die regte rigting?
- Kan leerder 'n letter-t skryf?

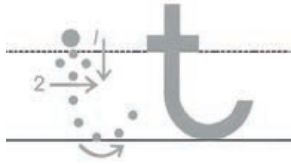
Kontrolelys

- Hou kryt korrek vas.
- Kan instruksies volg en van links na regs skryf.
- Leerder kan 'n letter-t maak.

Aktiwiteit 4

Skryf geïntegreerd met Klanke en Lees

Voltooi die woorde deur die letter -t- na te trek.

1. si__
2. __ent
3. __rekker
4. __uba
5. __rom

Verryking: Maak sinne met die bogenoemde woorde. Sê dit hardop.

Informele assessering

- Vul die ontbrekende letters leesbaar in.
- Kan mondelings sinne maak met die woorde.

Kontroletoets

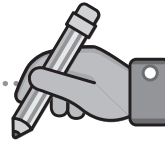
- Skryf leesbaar.
- Gebruik woorde in sinne en bewys sodoende begrip.

Verrykingsaktiwiteit

Ja-of-nee-speletjie:

Vra die volgende vrae. Wanneer "ja" antwoord moet hy staan. Wanneer almal wat "ja" geantwoord het, staan, waai hulle vir mekaar en sit weer.

- Is jy die oudste in jou gesin?
- Het jy 'n broer?
- Het jy 'n sussie?
- Het jy 'n teekener?
- Is jy 'n vlieg of tweeling?
- Het jy niggies en niggies?

Week 4: Vriende en familie

Wat jy benodig:		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 2: Ek verjaar
	Grootboek 1 (GB)	Storie 2: My familie
	Kernleesboek (KL)	Storie 2: Ons maak tuin
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 4: My familie
	Klankkaart	Verwant aan tema
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteit
	Plakkaat 2	My familie
	Werkvel 2	Handskrifkaarte 1-4
Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde	Temawoordboek
tuin, ons, is, daar, en, ma, baba, ouma, oupa, koek, bal, net, wat, gaan, na, het, in	n-: net, nes, nog, niks, nul, nege, nar, neut, neus, na e-: en, ent, emmer, ertjie, ek, elf, eers, eie, een, eeu	tuin, besies, ..., water, tenk, spuit, insek, ..., familie, emmer, nat, tap, voël, gesin, ..., lam, goeie, daar

Daaglikse aktiwiteite: Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas. Vra leerders om na 'n maats draai en hulle klasmaat te groet. Demonstreer hierdie groet saam met 'n leerder vir die klas.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Wat doen jy Saam dae saam met jou gesin? Verdeel leerders in 'n dag-van-die-dag-groepe. Daar moet 'n groep wees. Elke groep sal die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/Gedigte/Rympies of Speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Doen Verbinding aktiwiteit op bl. 4. Die rympte: Die dae van die week.

Taalvaardighede	Onderwysmetodes	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	<p>Les 1: Groet: Daaglikse aktiwiteite fokus op Vriende en familie</p> <p>Les 1: Groet: Groet aktiwiteit: Luister</p> <ul style="list-style-type: none"> Leerders herhaal en onthou: VB Storie 2: <i>Vriende en familie</i>. o <i>Wie is die karakters in die storie?</i> o <i>Wat is die hoofgedagte van die storie?</i> <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Bespreek plakkaat 2 en vra leerders moet die karakters uitwys. Wees sensitief met vrae. Praat weer oor wat om te doen as vrae in die klas gevra word: Steek jou hand op. Moenie uitroep nie. Luister na jou maats. (Dit kan in die vorm van vraag- en-antwoord wees.) <p>Les 3 en 4</p> <ul style="list-style-type: none"> Leerders leer nuwe woorde. Leerders beskryf hulself aan die klas m.b.t. haarkleur, oogkleur, lengte, wanneer hulle verjaar en gunstelingtema vir 'n partytjie. Leerders teken hul gunsteling verjaarsdagkoek. Leerders vertel van hul eie spesiale verjaarsdag. 	VB Storie 2: Ek verjaar Plakkaat 2: My familie Woordmuur en woordelys Aktiwiteit 1

<p>Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1: Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vra: Wat is die titel van die storie? <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders herhaal die storie. • Leerders lees saam met die onderwyser. <p>Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vra vrae oor die gebeure in die storie. • Wys na woorde met die n-klank. • Wys en sê woorde met die e-klank. <p>Les 2-5</p> <p>Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vra vrae oor die uitleg, illustrasies en orde van gebeure. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luister na die voorlesing. • Leerders soek woorde met die n-klank en die e-klank in die teks. • Maak 'n lys van die woorde wat die leerders ken. • Leerders voeg hulle eie woorde by wat pas. <p>Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders maak afleidings. Vra postleesvrae wat betrekke word tot woordbou in KL. 	<p>KL Storie 2: Ons maak tuin Aktiwiteit 1 en 2</p>
<p>Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min)</p>	<p>Les 1-5: n-klank, e-klank</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daaglikse ouditiwe oefeninge: <ul style="list-style-type: none"> - Klap klanke of lettergrepe van woorde. - Identifiseer beginklanke. - Identifiseer eindklanke van drieletterwoorde. <p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyk na die illustrasies en identifiseer die items wat met 'n n-klank begin. • Soek woorde met die n-klank in die teks. • Sê dit hardop en lees dit saam. • Teken 'n in die lug. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soek woorde met e-klanke in die teks. • Soek hardop en lees dit saam. • Teken 'e' in die lug. <p>Les 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leer die rympie vir die e-klank aan. • Verduidelik wat 'n <i>erdvark</i> is. • Laat leerders tot <i>elf</i> tel. <p>Les 4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leer die rympie vir die n-klank aan. • Verduidelik wat 'n <i>ninja</i> is. • Gee 'n sinoniem (woorde met dieselfde betekenis) vir <i>nael</i>. <p>Les 5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herhaal die storie en die rympies. • Voltooi Aktiwiteit 2. 	<p>GB 1 Storie 2: My familie</p> <p>Rympies: Enorme Essie erdvark sit op 'n emmer. Elf egte ertjies eet sy – e-e-e-e enkel en alleen.</p> <p>Nege nuwe ninjas is nogal nors. Hulle n-n-n-n-nael net nag en dag en is nou dors.</p> <p>Aktiwiteit 2</p>

<p>Groepsbegeleide Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min</p>	<p>Les 1-5: Wat om te doen met elke groep?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders kan die titel van die boek uitken. • Leerder hou die boek korrek vas. • Leerders kan mooi blaai. <p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wys na voorblad en titel: laat leerders raai waaroor die storie gaan. • Soek die versteekte item gekoppel aan die klank van die week op elke bladsy. <p>Les 2: Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur. • Lees die storie vir elke groeie. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders "lees" individueel. • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur. • Beweeg tussen leerders wat hardop vir jou lees en/ of verluister. • Selekteer fokusareas per leerder deur waarneming. • Herinner leerders aan vyf-vinger-metode om te maak en moeilike woorde te ontsyfer. • Fokus op fonemiese bewustheid, woordekenning, begrip, woordeskat en vlotheid. • Korrigeer uitspraak. • Prys selfkorreksie. <p>Derde en opvolglesesse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders vertel vir mekaar die storie met behulp van die illustrasies. • Lees in pare om lesvlotheid, ontwikkeling van woordeskat, taal en beter begrip te ontwikkel. • Soeklees: soek al die woorde met die n-klank en die e-klank. 	<p>GL Storie 4: My familie. Klankkaart DBO-werkboek</p>
<p>Skryf (3 x 20 min) 1 uur</p>	<p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen die klanke potloodgreep. • Lê en skryf op rigting: links na regs; bo na onder. • Skryf die woorde in en van. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen die e-klank. • Skryf die woord <i>nes</i>. • Herhaal die woord <i>nes</i> met korrekte spasiëring. <p>Les 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen n-klank. • Skryf die woord <i>net</i>. • Herhaal die woord <i>net</i> met korrekte spasiëring. <p>Les 4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voltooi Aktiwiteit 4. 	<p>Handskrifkaart 1-4 Temamuur</p> <p>Muurkaart met sinne: Ninjas is nors. Die erdvark se naam is Essie.</p> <p>Aktiwiteit 4</p>
<p>Handskrif (4 x 15 min) 1 uur</p>	<p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyk na die woordelys. • Kyk na die muurkaart met n- en e-klanke. • Skryf woorde met n- en e-klanke. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wys hoe die hoofletters N en E lyk. • Oefen hoe om 'n hoofletter N en E te maak. 	<p>Woordelys Muurkaart Handskrifkaart 1-4</p>

	Les 3 <ul style="list-style-type: none"> • Voltooi Aktiwiteit 3. • Skryf sinne van die muurkaart af in werkboeke. 	Aktiwiteit 3
Taal	<ul style="list-style-type: none"> • Gesels oor wanneer 'n hoofletter gebruik word. • Gesels oor wanneer om 'n punt te gebruik. • Doen gepaste aktiwiteite in die DOB-Werkboek. 	DOB-werkboek
Selfstandige lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> • Lees die sinne op die muurkaart in pare. • Leerders "lees" boeke uit die leeshoekie. • Stel prentboeke en boeke met een of twee woorde per blad beskikbaar. 	Muurkaart Klasversameling
Informele assessering	<ul style="list-style-type: none"> • Vervys na Aktiwiteit 1-4 	

Skryf: Let op na die potloodgreep van leerders.

wenke

Differensiasie: Pas aktiwiteite aan volgens die leerders se vermoë. Herhaal aktiwiteite en die voorlees van tekste meer as een keer indien nodig.

Aktiwiteit 1

Luister en praat

Onderwyser sê die klanke soos aangegee.
 Leerders wys EEN met hul vingers as klanke dieselfde is.
 Leerders wys TWEE met hul vingers as klanke verskil van mekaar.
 Leerders moet stilbly terwyl die klanke plaasvind.

sssss ssssss
 ttttttt nnnnn
 iiiiiii eeeee
 nnnn nnnn
 ssss nnnn
 eeeee eeeee

Informele assessering

- Kon leerders die klanke onderskei?
- Het leerders die korrekte instruksie gevolg?
- Kon leerders EEN en TWEE met hul vingers aandui?

Kontrolelys

- Kan instruksies volg en aksies uitvoer.
- Luister met aandag. Luister met aandag.
- Leerders ken die klanke: s-, i-, t-, n-, e-
- Leerders kan die klanke op gehoor uitken.

Aktiwiteit 2

Klanke geïntegreer met Lees

Lees die rympie hardop.

Leerder wys elke keer na die e-klank.

Leerder sirkel die e-klank.

Maak die letter-e in die lug.

Enorme Essie erdvark sit op 'n **emmer** .

Elf egte **ertjies** eet sy – **e-e-e-e**

enkel en **alleen**.

Lees die rympie hardop.

Leerder wys elke keer na die n-klank.

Leerder sirkel die n-klank.

Maak die letter-n in die lug.

Nege nuwe **ninjas** is **nogal nors**.

Hulle **n-n-n-n-nael** **net nag** en dag

en is **nou dors**.

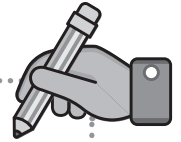
Informele assessering

- Leerder kan die e- en n-klanke uitken.
- Leerder kan die e- en n-klanke sê.

Kontroleer

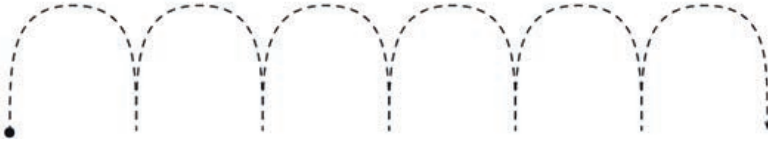
- Leerder kan klanke in verskillende woorde herken en verstaan.
- Leerder kan tussen hoofletters en kleinletters van dieselfde klank onderskei.

Aktiwiteit 3

Handskrif

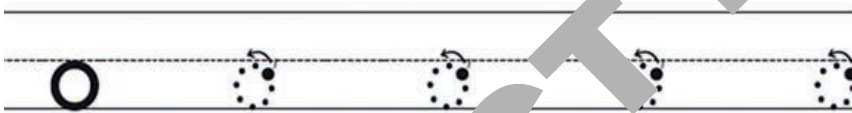
1. Maak die patrone.

2. Begin by die kolletjies en trek die lyne.

3. Trek die sirkelvorm na.

4. Skryf die letters *e* en *n* met korrekte spasiering.

Informele assessering

- Is in staat om sirkel te trek.
- Is in staat om vertikale lyn te trek.
- Kan van links na regs volg.
- Kan die letters *n* en *e* skryf.

Kontrolelys

- Leerder volg die instruksies en werk van links na regs.
- Leerder vorm die letters *n* en *e* korrek en leesbaar.

Aktiwiteit 4

Skryf geïntegreerd met Klanke en Lees

Wat pas nie? Trek 'n sirkel om die woorde wat nie pas nie.

1. nes nes net nes
 2. net nat net net
 3. ent ent ent nes
 4. nes sin sin sin
 5. ses ses nes ses
- Verryking: Maak sinne met die woorde hierbo. Sê dit hardop en skryf die sinne.

Informele assessering

- Herken drieletterwoorde met die n- en e-klank.
- Herken beginletters.
- Herken eindletters.
- Kan mondelings sinne maak met die woorde.

Kontrolelys

- Ken die e-klank en n-klank.
- Gebruik woorde om sinne te bewys sodoende begrip.
- Skryf self sinne.

Verrykingsaktiwiteit

Leer die rympie -Dae van die week

Maandag is dit skool toe.

Dinsdag vra ek: hoe?

Woensdag leer ek my les.

Donderdag doen ek my bes.

Vrydag is die laaste les.

Saterdag is dag ses.

Sondag kan ek rus.

want Maandag is dit skool toe!

<p>Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1-5: o-klank</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daaglikse ouditiewe oefeninge: <ul style="list-style-type: none"> - Klap klanke of lettergrepe van woorde. - Identifiseer beginklanke. <p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyk na die illustrasies en soek dinge wat met 'n o-klank begin. • Soek en sê woorde met o-klanke in die teks. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maak 'n lysie van die woorde met die o-klank op die bord. • Teken 'n o in die lug. <p>Les 3-4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lees die storie en noem die woorde wat met die o-klank begin. • Leer die rympie aan. Leerders maak elke keer 'n o in die lug hulle die o-klank hoor. <p>Les 5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herlees die storie. • Sê en klank: pot, op, gom, mot, tor, rok, son. • Voltooi die aktiwiteit. 	<p>KL Storie 3: Ons uitstappies</p> <p>Rympie: Os, Otter en Ot</p> <p>kom na ons toe.</p> <p>Ot sit op die rand van die ...</p> <p>"Is daar o-oyt?" vra ...</p> <p>"... as die orrel en die ... urkes speel," sê Otter en Os.</p> <p>Aktiwiteit 2</p>
<p>Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1: Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lees die titel: <i>Lekker speel</i> en vra preleesvrae in GB. • Leerders gesels oor hul gunstelingspeelding en oor watter soort speletjies hulle graag speel. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders luister na die voorlesing en bespreek wat in die illustrasies gebeur. <p>Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vra vrae oor die gebeurte in die storie. • Leerders lees saam met onderwyser. • Wys na woorde wat met die o-klank. <p>Les 2-5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herlees die storie. • Soek by die illustrasie en vra wat voor dit en na dit gebeur. <p>Gedurende en Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luister na die voorlesing. • Leerders soek en lees o-klankwoorde in die teks. • Beantwoord die vrae in GB mondelings. 	<p>GB 2 Storie 1: Lekker speel</p>
<p>Groepsbegrip Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min</p>	<p>Les 1-5</p> <p>Wat om met elke groep te doen?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders vertel wat hul gunstelingspeelding is. • Leerders kom wys vir die klas wat hul gunstelingspeelding is. • Gesels oor die rigting van lees: links na regs; bo na onder. <p>Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wys na voorblad en titel: laat leerders raai waarom die storie gaan. • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur en identifiseer die versteekte item op elke bladsy. • Leer nuwe woorde uit die klankkaart. 	<p>GL Vlak 1 Storie 5: Lekker speel</p>

	<p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders "lees" individueel. • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur. • Beweeg tussen leerders wat hardop vir jou lees en/of vertel. • Selekteer fokusareas per leerder deur waarneming. • Fokus op fonemiese bewustheid, woordherkenning, begrip, woordeskat en vlotheid. • - Gebruik vyf-vinger-metode om woorde se betekenis te ontsyfer. • - Korrigeer uitspraak. • - Prys selfkorreksie. <p>Derde en opvolglesse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders vertel vir mekaar die storie met behulp van die illustrasies. • Bevorder leesvlotheid, ontwikkeling van woordeskat, taal en beter begrip. 	
<p>Skryf (3 x 20 min) 1 uur</p>	<p>Les 1-2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen die korrekte potloodgreep. • Lê klem op rigting: skryf van links na regs; bo na onder. • Skryf eie naam en van. • Skryf die woord: <i>son</i> en herhaal met spaaier en spaaier. <p>Les 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryf die sin van die bord af: Ot sit in die pot. • Voltooi Aktiwiteit 4. 	<p>Handskrifkaart 1-4 Temamuur Muurkaart met sinne: Die son kom op. Os en Ot kyk in die pot. Daar is 'n mot in die pot. Aktiwiteit 4</p>
<p>Handskrif (4 x 15 min) 1 uur</p>	<p>Les 1: Integreer met Skryf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyk na die woordelys. • Kyk na die muurkaart met o-klank. • Skryf drieletterwoorde met o-klank. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wys hoe die hoofletter O lyk. • Oefen hoe om 'n hoofletter O te maak. <p>Les 3-4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voltooi Aktiwiteit. 	<p>Woordelys Muurkaart Skrifkaart Aktiwiteit 3</p>
<p>Taal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak eie woorde met o-klank - soortname. • Wys hoe die hoofletter-O lyk en soek nog eiename wat met hoofletter-O begin. • Doen gepaste aktiwiteite in DBO-werkboek. 	<p>Woordelys Muurkaart Skrifkaart DBO-werkboek</p>
<p>Selfstandig leer Lees in paar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lees prentboeke en boeke met een of twee woorde per bladsy vir genot. 	<p>Klasversameling DBO-werkboek</p>
<p>Informele assessering</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Verwys na Aktiwiteit 1-4 	

Hulpmiddels: Hou tydskrifte byderhand om prente te soek vir uitknip en woorde met die week se klanke of letters te vind.

Differensiasie: Pas aktiwiteite aan volgens die vermoë van leerders. Herhaal aktiwiteite en die voorlees van tekste meer as een keer indien nodig.

Aktiwiteit 1

Luister en praat

Vertel wat jy kan doen.

- Die leerders kry beurt om die volgende te voltooi: *Hallo, my naam is _____ Ek hou van _____.*
- Om te pas by die VB-storie moet leerders 'n aktiwiteit noem wat arwe en vulle hou.
- Nadat al die leerders die opdrag voltooi het, kan daar "vragstuur" gehou word. Toets dus wie mooi geluister het en kan onthou watter aktiwiteit pas by watter klasmaat.

Informele assessering

- Het al die leerders deelgeneem?
- Het leerders duidelik gepraat?
- Het leerders aandagtig geluister?
- Het leerders hul klasmaats met respek behandel?

Kontrolelys

- Leerder kan in 'n groep deelneem aan 'n aktiwiteit.
- Leerder luister met aandag en respek vir sy klasmaats.
- Leerder onthou wat hy gehoor het en kan dit herhaal.

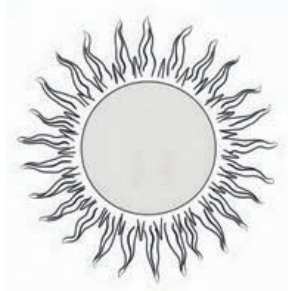

Aktiwiteit 2

Klanke geïntegreer met Lees

Kies die prentjie wat NIE 'n o-klank het NIE en trek dit dood.

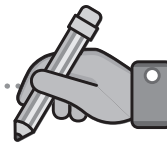
Informele assessering

- Leerder kan die o-klank sê.
- Leerder kan die o-klank uitken.
- Leerder ken woorde met die o-klank.

Kontrolelys

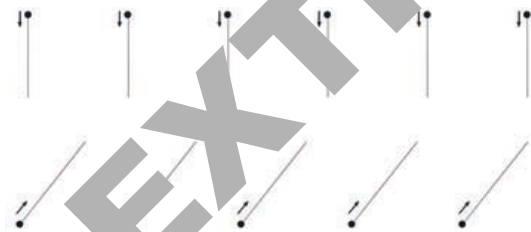
- Leerder kan die o-klank visueel uitken in geskrewe woorde.
- Leerder kan analiseer woorde met die o-klank.
- Leerder kan 'n sin maak deur die o-klank reg te gebruik.

Aktiwiteit 3

Handskrif geïntegreer met Klank en Lees

Begin by die kolletjies en trek die sirkels.

Skryf die sinne van die bord af.

1. Ot en Os sit in 'n pot.
2. Die son kom op.

Informele assessering

- Is in staat om sirkels trek.
- Is in staat om sinne te skryf.
- Kan van links na regs skryf.

Kontrolelys

- Leerder is in staat om die letter-o te maak.
- Leerder kan kort sinne van die bord afskryf.

Aktiwiteit 4

Lees geïntegreer met Klanke en Skryf

Lees die sinne deur die korrekte woord in te vul.

1. Ot sit in die _____. (son / pot)
2. Sy eet _____. (sop / sot)
3. Hy speel met die _____. (son / tol)
4. Die ____ sit in die son. (ot / os)
5. Sy dra 'n _____. (tol / rok)

Skryf die regte sinne in jou Werkboek.

Informele assessering	Kontrolelys
<ul style="list-style-type: none">• Herken woorde met die o-klank.• Kan afleidings maak.	<ul style="list-style-type: none">• Leerder kan woorde met o-klank uitken.• Leerder toon begrip.

- Uitbreiding: Leerders lees vir mekaar die sinne.

Verrykingsaktiwiteit

Laat ek raai-speletjie:

- Onderwyser wys na 'n leerder en vra vir 'n aktiwiteit wat lekker is om te doen.
- As onderwyser reg raai, kan sy 'n vraag aan 'n ander leerder vra. As onderwyser verkeerd raai, val sy uit en 'n leerder kry beurt om te raai.
- Moontlike vrae: Hou jy daarvan om see toe te gaan? Hou jy daarvan om fiets te ry? Hou jy daarvan om met blokkies te speel? Hou jy daarvan om pop te speel?

Week 6: Ek doen lekker dinge

Wat is nodig?		
Voorgestelde bronne	Versamelbundel (VB)	Storie 3: Wat kan Apie vandag doen?
	Grootboek 2 (GB)	Storie 1: Lekker speel
	Kernleesboek (KL)	Storie 3: Ons uitstappies
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 6: Ek verjaar
	Klankkaarte	Verwant aan die tema
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteit
	Werkvel 3	Handskrifkaarte 1-4
Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde	Temawoordeskaf
vakansie, tasse, strand, fiets, kyk, sewe, swem, warm, koel, roomys, sand, koek, present, blaas, kersies, pak, boetie, skulp, seun, storie	n- net, nes, ent, sin, nog, nul, e-; -e- en, nes, ses, ent, elf s- is, slang, sis, ses, sus, sak t- tin, net, sit, te, tuba, from, tannie o- ot, os, op, ons, pot, tor, gom i- is, in, sin, sit, hik, lip, tik, lig, wil, mik, pit, vir	verjaar, vandag, gelukkig, welkom, spring, blaas, seun, tent, strand, see, roomys, swem, park, bank, uitstap, nese, verjaar, veels geluk

Daaglikse aktiwiteite: Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas Vra leerders om na 'n maat te draai en hulle klasmaat te groet. Demonstreer hierdie groet saam met 'n leerder vir die klas.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Wanneer verjaar jy? Verdeel leerder in dag-van-die-dag-groepe. Daar moet vyf groepe wissel. Elke groep sal die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/ Gedig/ Rympie of speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Verjaardae, sing in meer as een taal

Taalvaardighede	Onderwysstrategie	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	Les 1: Daaglikse aktiwiteite fokus op lekker dinge wat leerders doen. Les 1: Gefokusde aktiwiteit: Luister Leerders luister na voorlesing van <i>Wat kan Apie vandag doen?</i> uit die Versamelbundel. Les 2 <ul style="list-style-type: none"> Hersien wat om te doen as vrae in die klas gevra word: Vra: <i>Hoe verskil die eerste en tweede illustrasie in Apie se storie? Veronderstel Apie het saam met die olifante in die modderbad gebly. Wat sou gebeur het? Watter les, dink jy, het Apie in die storie geleer?</i> Gee geleentheid dat leerders vertel van prettige aktiwiteite waaraan hulle deelneem. Les 3-4 <ul style="list-style-type: none"> Leerders leer nuwe woorde: Tema Woordeskaf. Gesels oor vraagwoorde: Wie? Wat? Waar? Wanneer? Voltooi Aktiwiteit. 	VB Storie 3: Wat kan Apie vandag doen? Aktiwiteit 1

<p>Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1-5: Vaslegging (i-, s-, t-, n-, e- en o-klanke)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daaglikse ouditiewe oefeninge: <ul style="list-style-type: none"> – Klap klankgrepe van woorde. – Identifiseer beginklanke. – Identifiseer beginklanke en eindklanke van drieletterwoorde. <p>Les 1-2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maak 6 kolomme op die bord. Een vir elke klank: • (i-, s-, t-, n-, e-, o-klanke) • Leerders soek die items wat met die klanke begin. • Skryf die betrokke woorde in die korrekte kolom. • Laat leerders die lysie woorde vir elke klank lees. <p>Les 3-4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kies een woord vir elke klank. • Laat leerders rymwoorde maak: hen-pen, bok-pot, ens. • Laat leerders woorde maak met dieselfde begin- of eindklank bv. sit-ses, sit-pot, ens. <p>Les 5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laat leerders die storie hervertel. • Voltooi Aktiwiteit. 	<p>Klankkaart KL Storie 3: Ons uitstappies</p> <p>Aktiwiteit 2</p>
<p>Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1 Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vra: Wat is die titel van die storie? Dink julle dit is 'n goeie titel vir die storie? Hoekom? Kan julle dit 'n ander woorde voorstel? <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees die storie saam met die onderwyser. <p>Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vra: Waar het hulle gespeel? Wie het almal saam gespeel? Wat het hulle gedoen? Wat het hulle dit gedoen. <p>Les 2 tot 5 Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders hervertel die storie in volgorde. • Wys op spesifieke woorde met i-, s-, t-, n-, e-, o-klanke. • Leerders wys na dié woorde en lees dit. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maak seker korrekte volume en intonasie. • Leerders lees die sinne hardop agterna. <p>Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vra: Dink jy hulle sal weer bal skop naby die venster? Motiveer. Was jy al in sulke moeilikheid? 	<p>GB 2 Storie 1: Lekker speel</p>
<p>Groepsprentjie Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min</p>	<p>Les 1-5 Wat om te doen met elke groep?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders kan die titel van die boek uitken. • Leerder hou die boek korrek vas. • Leerders kan mooi blaai. <p>Preleesvrae</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wys na voorblad en titel: laat leerders voorspel waaroor die storie gaan. • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur. • Hulle vind die versteekte item op elke blad en lewer kommentaar daarop. 	<p>GL Vlak 1 Boek 6: Ek verjaar</p> <p>DBO-werkboek</p>

	<p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lees die storie hardop vir elke groepie voor. • Leerders "lees" individueel in hul groepies. • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur. • Beweeg tussen leerders wat hardop vir jou lees en/of vertel. • Selekteer fokusareas per leerder deur waarneming. • Herinner leerders aan vyf-vinger-metode om uitspraak en moeilike woorde te ontsyfer. • Fokus op fonemiese bewustheid, woordherkenning, begrip, woordeskat en vlotheid. • Gebruik vyf-vinger-metode om woorde se betekenis te ontsyfer. • Korrigeer uitspraak. • Prys selfkorreksie. <p>Derde en opvolglesse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders vertel vir mekaar die storie m.b.v. die illustrasies. • Leerders herlees dieselfde teks in pare of op hul eie. 	
<p>Skryf (3 x 20 min) 1 uur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak woorde met i-, s-, t-, n-, e-, o-klanke en skryf dit neer. • Wys hoe die hoofletters lyk. • Oefen om die hoofletters te skryf. • Oefen om sinne met drie of vier woorde te vorm en te skryf. (Gebruik Die, 'n, is) • Begin met hoofletter (behalwe by 'n en eindig met 'n punt). 	<p>Woordmuur Handskrifkaarte 1-4 Puntuasiekaart</p>
<p>Handskrif (4 x 15 min) 1 uur</p>	<p>Les 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen die korrekte potloodgreep en versien rigting. • Skryf eie naam en van. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryf die volgende letters met korrekte spasiering: o o o e e e; s s s t t t; s s s n n n <p>Les 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryf sinne van die storie. • <i>Os is ses.</i> • <i>Ot en Otter</i> <p>Les 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voltooi aktiwiteit 3. 	<p>Handskrifkaarte 1-4 Woordmuur</p> <p>Muurkaart met sinne: Ninjas is nors. Die edrvark se naam is Essie. Ot, Os en Otter sit in die pot. Aktiwiteit 3</p>
<p>Taal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bespreek waar hoofletters en punte gebruik word. • Gesels oor die komma tussen lyste woorde, bv. Ot, Os en Otter. • Gesels oor vraagwoorde. • Doen verwante aktiwiteite in DBO-werkboek. 	<p>Muurkaarte met puntuasietekens Aktiwiteit 3 DBO-werkboek</p>
<p>Selfstandige lees: Lees in pare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lees die sinne op die muurkaart in pare. • Leerders "lees" boeke uit die leeshoekie. • Bevorder leesvlotheid, ontwikkeling van woordeskat, taal en beter begrip. 	<p>Muurkaart Klasversameling van prentboeke en ander</p>
<p>Informele assessering</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Verwys na Aktiwiteit 1-4 	

Klanke: Bepaal of elke leerder die ses klanke (i-, s-, t-, n-, e-, o-) kan lees en skryf.

Vasleggingsaktiwiteite kan met individuele leerders herhaal word.

Differensiasie: Pas aktiwiteite aan volgens leerders se vermoë. Herhaal aktiwiteite en die voorlees van tekste meer as een keer indien nodig.

Aktiwiteit 1

Luister en praat

- Leerders gesels oor 'n prettige aktiwiteit.
- Lê klem op die volgende vraagwoorde: Wanneer? Waar? Hoe? Wie?
- Die res van die groep luister en vra vrae met dieselfde vraagwoorde as dit nog nie genoem is nie.

Informele assessering

- Verstaan leerder die vraagwoorde?
- Kan leerder sy eie storie vertel?
- Kan leerder aflei watter vraagwoord in die storie beantwoord is nie?

Kontrolelys

- Leerder kan 'n storie vertel.
- Leerder gee genoegsame inligting.

Aktiwiteit 2

Klanke geïntegreer met Lees

- Leerders kies een van die ses klanke (i-, s-, t-, n-, e-, o-) kies.
- Kniptente van items wat met die klank begin uit en plak dit in jou boek.
- Skryf die klank onder elke prent wat jy inplak.

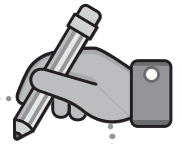
Informele assessering

- Leerder kan die ses klanke wat aangeleer is, uitken.
- Leerder kan met 'n skêr knip.

Kontrolelys

- Herken woorde wat met verskillende klanke begin.
- Leerder kan motoriese vaardigheid uitvoer.
- Vaslegging was suksesvol!

Aktiwiteit 3

Handskrif

1. Skryf die volgende letters met korrekte spasiëring van 'n skrifkaart af:
o o o e e e; s s s t t t; s s s n n n; i i i t t t
2. Skryf die sinne van die bord of 'n skrifkaart af.
 - a) So sis ons net.
 - b) Ot sit op 'n nes.

Informele assessering

- Kan van links na regs skryf.
- Kan afskryf van die bord.
- Kan leestekens en hoofletters invul.

Kontrolelys

- Hou potlood korrek vas.
- Gebruik 'n hoofletter aan die begin van 'n sin en by noemname.
- Gebruik die komma tussensinnes name.

Aktiwiteit 4

Lees en Skryf

Lees die sinne en beantwoord die vrae.

1. Ot sit in die pot. WIE sit in die pot?
2. Os sit in die son. WAAR sit Os?
3. Dit is nag. WANNEER is dit?
4. Ot eet sop. WAT eet Ot?

Informele assessering

- Kan leerder kort sinne lees.
- Kan leerder die vrae beantwoord a.v. die vraagwoord?

Kontrolelys

- Beantwoord vrae volgens die vraagwoord wat gebruik is.
- Lees met insig.

Verryingsaktiwiteit

Teken die volgende prente.

- Ot sit in die pot.
- Tim sit in 'n nes.

Skryf die sinne / woorde by wat jy geteken het.

Uitbreiding: Sê die sinne en woorde hardop.

Week 7: Almal saam

Wat jy benodig:		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 4: Ons kampeer
	Grootboek 2 (GB)	Storie 2: By die see
	Kernleesboek (KL)	Storie 4: Oupa se kar
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 7: By die see
	Klankkaart	Verwant aan die tema
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteite
		Handskrifkaarte 1-4
Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde	Temawoordeskaf
oupa, ou, kar, lag, ry, dit, mooi, het, saam, altyd, vinnig, ratkas, saamry, vakansie, see, strand, ek, ons, hê, almal	l- lem, lag, les, lek, lam, lip, los, lig, lê, lus k- kat, ken, kas, kar, kam, kol, kan, kom, kos, kus	vakansie, see, strand, saamry, roomys, swem, kar, saamry, skulp, saamry, kniek, ouers, familie, melk, vrugte, kafee, rotse, bender, handdoek

Daaglikse aktiwiteite: Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas. Vra leerders om na 'n minuut te draai en hulle klasmaat te groet. Demonstreer hierdie groetsaam met 'n leerder vir die klas.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Waar hou jy vakansie? Verdeel leerders in vraag-van-die-dag-groepe. Daar moet vyf groepe wees. Elke groep sal die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/Gedig/Rympie of speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Kyk na die wisselingsaktiwiteit.

Taalvaardighede	Onderwyser	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	Les 1: Daaglikse aktiwiteite fokus op Almal saam Les 1: Geselsing • Gesels hardop. • Leerders lees die titel saam met die onderwyser. • Gesels oor waar jy oral vakansie kan hou. • Leerders luister na die storie. • Vrae: <i>Waar hou die karakters vakansie? Watter tyd van die jaar is dit? Wie gaan almal saam met vakansie?</i> • Wat is jou gunstelingsoort roomys? • Wanneer is jou gunstelingtyd van die jaar? Les 2 • Gesels oor die storie: herhaal die hoofoomblikke. • Leerders teken 'n plek waar hulle al vakansie gehou het.	VB Storie 4: Ons kampeer

	<p>Les 3-4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lees die storie weer voor. • Vra: <i>Noem al die verskillende dinge waarvan elkeen in die gesin hou? Stem jy saam dat dit lekker sal wees om heelfjaar vakansie te hou? Verduidelik.</i> • Leerders leer nuwe woorde: sien Tema woordeskat. • Voltooi Aktiwiteit. 	Aktiwiteit 1
<p>Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1-5: l- en k-klanke</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daaglikse ouditiewe oefeninge: <ul style="list-style-type: none"> • Klap klanke of lettergrepe van woorde. • Identifiseer beginklanke. • Identifiseer begin- en eindklanke van drieletterwoorde. <p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyk na die illustrasies en soek die items wat met l- en k-klanke begin. • Soek woorde met l- en k-klanke in die teks. • Sê dit hardop en lees dit saam. <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maak lysies van die woorde met die l- en k-klanke op die woord. • Teken die klanke in die lug. <p>Les 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lees die storie; daarna "lees" leerders saam. • Aktiwiteit in werkboek: skryf l- en k-klanke en illustreer dit. <p>Les 4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leer die rympte aan. <p>Les 5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herhaal die storie. • Sê die woorde wat met l- en k-klanke begin. 	<p>KL Storie 4: Oupa se kar</p> <p>Rympte <i>Wanneer kom die kamer, word het in lug nek. in by kom nog in rek? Kan hy sy nek nog langer maak sodat hy dalk die dak kan raak?</i></p>
<p>Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min)</p>	<p>Les 1: Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lees die titel: <i>By die see</i>. • Leerders bespreek waar die vakansie is, wie saamgaan en wat almal gaan doen. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders luister na die voorlesing en bespreek wat in die illustrasies gebeur. • Gefokusde aktiwiteit: leerders luister. <p>Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vra vrae oor gebeure in die storie. • Leerders lees saam met onderwyser. • Wys na woorde met die l- en k-klanke. <p>Les 2-5</p> <p>Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders hervertel die storie kortliks. • Beantwoord die preleesvrae in GB. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luister na die voorlesing. • Leerders soek woorde met die l- en k-klanke in die teks. <p>Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gesels oor die aktiwiteite wat die gesin by die see doen; wat die hond alles doen. • Beantwoord die postleesvrae mondeling. 	<p>GB 2 Storie 2: By die see</p>

<p>Groepsbegeleide Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min</p>	<p>Les 1-5 Wat om met elke groep te doen?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herken eie naam en name van maats. • Herken naam van onderwyser. <p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hou die boek korrek vas. • Wys leerders hoe om mooi te blaai. • Gesels oor die rigting van lees: links na regs; bo na onder. • Wys na voorblad en titel: laat leerders raai waaroor die storie gaan. Bespreek nuwe of moeilike woordeskatwoorde wat leerders gaan teëkom. <p>Les 2: Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur. • Leerders soek vir die versteekte item op elke bladsy en koppel dit aan 'n klank. • Lees die storie vir elke groeie. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders "lees" individueel. Gebruik die vyf-vinger-metode om uitspraak en betekenis van woorde te ontsyfer. • Leerders vertel wat in die illustrasies gebeur. • Beweeg tussen leerders wat hardop of jou lees en/of vertel. • Selekteer fokusareas per leerder deur toewysing. • Fokus op fonemiese bewustheid, woordherkenning, begrip, woordeskat en vlotheid. • Gebruik vyf-vinger-metode om woorde se betekenis te ontsyfer. • Korregeer uitspraak. • Prys selfkorreksie. <p>Derde en opvolgende fase</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders herles die teks in pare of op hul eie. • Leerders vertel mekaar die storie m.b.v. die illustrasies. • Bevorder leesbegrip, ontwikkeling van woordeskat, taal en betekenisbegrip. • Selekteer al die woorde met l- en k-klanke. 	<p>GL Vlak 1 Boek 7: By die see</p> <p>DBO-werkboek</p>
<p>Skryf (3 x 20 min) 1 uur</p>	<p>Maak woorde met l- en k-klanke. Skryf die woorde neer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyk na die woordelys. • Kyk na die muurkaart met l- en k-klanke. • Wys hoe die hoofletter L en K lyk. • Oefen om die hoofletter L en -K te skryf. 	<p>Handskrifkaarte 1-4</p>
<p>Handskrif (4 x 15 min) 1 uur</p>	<p>Les 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen die korrekte potloodgreep. • Lê klem op rigting: skryf van links na regs; bo na onder. <p>Les 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voltooi Aktiwiteit 3. <p>Les 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryf 'n ry elk van die l- en k-klanke. • Let op na spasiëring tussen woorde. <p>Les 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryf 'n sin uit die rympie af. • Let op na spasiëring tussen woorde. 	<p>Handskrifkaarte 1-4 Temamuur Aktiwiteit 3 Kallie Kameelperd het 'n lang nek. Kan hy hom nog langer rek? Kan hy sy nek nog langer maak sodat hy dalk die dak kan raak?</p>

Taal	<ul style="list-style-type: none"> • Wanneer word 'n vraagteken gebruik? • Oefen om 'n vraagteken te maak. • Kyk na die gebruik van die vraagteken in die rympte. • Doen gepaste aktiwiteite in DBO-werkboek. 	Leesboeke DBO-werkboeke
Selfstandige lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> • Lees die rympte op die muurkaart in pare. • Leerders "lees" boeke uit die leeshoekie. 	Muurkaart
Informele assessering	Verwys na Aktiwiteit 1-4.	

Fantasiehoekie: Rig 'n hoekie in die klaskamer in waar die leerders aan denkbeeldige spel kan deelneem d.m.v. rolspel. Hou 'n paar kostuums, hoede, maskers daar.

Differensiasie: Pas aktiwiteite aan volgens die vermoë van leerders. Herhaal aktiwiteite en die voorlees van tekste meer as een keer indien nodig.

Aktiwiteit 1

Luister en praat

BINGO

Maak bingo-kaarte vir elke leerder (of vir 'n paar). Elke blokkie op die kaart bevat 'n prentjie OF 'n woord (van woorde wat reeds aangeleer is). Die kombinasie prentjies/woorde moet op elke kaart verskil. Wanneer die woord uitgeroep word, word die blokkie doodgetrek. Die een wie se blokkies eerste doodgetrek is, is die wenner. Daardie leerder roep: "Bingo!"

Hou die lys woorde wat op die Bingo-kaarte is byderhand. Daar moet meer woorde wees vir uitroep as wat daar op die Bingo-kaarte is.

kar	se	hy	net
kop	sif	sy	ek
slang	of	die	is
kis	rot	nes	ses

Informele assessering

- Het leerders geluister?
- Het leerders instruksies uitgevoer?
- Ken leerders die klanke?

Kontrolelys

- Leerder luister met aandag.
- Leerder kan woorde op gehoor uitken.
- Leerder ken die angeleerde klanke.